

# DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

Kaina 75 c.

ANTRADIENIS - TUESDAY, LIEPOS - JULY 8, 2008

Vol XCIX Nr. 131

## Bush ir Medvedev nesutarė dėl priešraketinės gynybos



D. Medvedev ir G. W. Bush susitikimo Japonijoje metu.

REUTERS nuotr.

**Tojakas, Japonija**, liepos 7 d. (AFP–„Reuters“–BNS) – JAV prezidentas George W. Bush, nepaisydamas nesutarimų su Rusijos prezidentu Dmitrij Medvedev dėl Amerikos priešraketinės gynybos (PRG) sistemos dalių išdėstymo Europoje planų, pirmadienį gyrė naująjį Rusijos vadovą ir vadino jį „sumaniu vaikinū“, kuris kalba rimtai.

Abu vadovai, draugiškai vadinantys vienas kitą vardu, per savo pirmąjį susitikimą akis į akį nuo to laiko, kai D. Medvedev gegužę perėmė prezidento įgaliojimus iš Vladimir Putin, taip pat pabrėžė savo bendradarbiavimą siekiant diplomatinių-

mis priemonėmis išspręsti ginčus su Iranu ir Šiaurės Korėja dėl jų branduolinių programų.

„Yra temų, dėl kurių darome pažangą, tokių kaip Iranas ir Šiaurės Korėja. O yra klausimų, dėl kurių mes, deja, apmirėme ir poslinkio nėra“, – sakė D. Medvedev per pokalbį, įvykusį Didžiojo aštuoneto (G–8) viršūnių susitikimo Japonijoje užkulisuose.

„Konkrečiai tai pasakytina apie kai kuriuos Europos reikalus, priešraketinės gynybos klausimus, kai kuriuos kitus“, – sakė D. Medvedev pirmadienį įvykusioje bendroje spaudos su JAV vadovu konferencijoje ir pri-

dūrė, kad mato „galimybę susitarti ir šiomis temomis“.

„Iranas yra viena sritis, kurioje Rusija ir Jungtinės Valstijos anksčiau glaudžiai bendradarbiavo ir toliau glaudžiai bendradarbiaus, kad įtikintų tą režimą atsisakyti troškimo sodrinti uraną“, – sakė JAV vadovas.

Anksčiau D. Medvedev patarėjas diplomatijos klausimais Sergej Prichodka yra sakęs, jog Rusijos prezidentas perspėjo G. W. Bush, kad JAV priešraketinio skydo elementų išdėstymas Lietuvos teritorijoje būtų „visiškai nepriimtinas“.

Vienas JAV pareigūnas praėjusią savaitę teigė, kad Jungtinės Valstijos sudarė išankstinį susitarimą su Varšuva dėl prieštarigai vertinamo priešraketinio skydo elementų išdėstymo Lenkijos teritorijoje.

JAV nori Lenkijoje pastatyti 10 raketų gaudytuvų, o kaimyninėje Čekijoje – radiolokatorių bazę. Šis skydas turėtų apsaugoti nuo vadinamųjų piktadarių valstybių, tokių kaip Iranas, galimų puolimų.

Rusija mano, kad priešraketinis skydas kelia grėsmę jos saugumui, ir grasina nutaikyti raketas į Centrinę Europą, jeigu ten bus išdėstytos PRG (Priešraketinės Gynybos) dalys. Jungtinės Valstijos j tai atsako, kad 10 raketų-gaudytuvų negali būti atsvara Rusijos branduolinei ginkluotei.

Tačiau Pentagono atstovas Geoff Morrell

**Nukelta į 7 psl.**

## Lietuva išliks patikima JAV sąjungininkė

**Vilnius**, liepos 7 d. (BNS) – Laisvės ir demokratijos plėtrai pasaulyje reikalinga JAV vadovavimas, o Lietuva yra pasirengusi ir toliau būti patikima JAV sąjungininkė, teigia Lietuvos prezidentas Valdas Adamkus.

Jis penktadienį pasveikino JAV valstybės vadovą George W. Bush nacionalinės šventės – Nepriklausomybės dienos – proga.

„Nepriklausomybės deklaracijoje išdėstyti principai ir siekiai yra žmonijos pažangos variklis ir vilties švyturys milijonams žmonių. Laisvės ir demokratijos siekių užtikrinimas yra kiekvienos vyriausybės pareiga savo žmonėms. Šių principų plėtra XXI amžiuje iš mūsų reikalauja dar didesnių pastangų, aktyvesnio dalyvavimo ir tvirtų įsipareigojimų“, – sveikinimo laiške JAV prezidentui teigė V. Adamkus.

Jis taip pat išreiškė įsitikinimą, kad Lietuva ir JAV toliau „aktyviai prisidės prie vieningos, laisvos ir demokratinės Europos, apimančios Ukrainą, Moldovą, Pietų Kaukazo ir Vakarų Balkanų valstybes, kūrimo, sieks, kad demokratinius pokyčius pajustų Baltarusijos ir kitų Rytų Europos šalių gyventojai.

V. Adamkus savo laiške taip pat užsiminė, kad dviejų valstybių ryšius dar labiau sustiprintų bevizis režimas tarp Lietuvos ir JAV.

### Šiame numeryje:

- Sveikatos klausimais. Miego sutrikimai (p. 2)
- Ką man reiškia Liepos 6-oji? (p. 3)
- Pokalbis su užsienio reikalų ministru P. Vaitiekūnu (p. 5)
- Prošvaistė sunkiais laikais (p. 5)
- Apie „žmogaus teisių“ sąvoką (p. 6)
- Lietuviško don kichoto vargai (p. 8)
- Pokalbis A.P.P.L.E. kursų dėstytoja (p. 10)
- Brazilijoje mirė kunigas Juozas Šeškevičius (p. 11)

**Valiutų santykis**  
1 USD — 2.17 LT  
1 EUR — 3.45 LT

## Nuopelnai Lietuvos valstybei įvertinti aukštais apdovanojimais



Prezidentas V. Adamkus apdovanojo trejų metų berniuką Titą Lubį, Šilutės rajone iš gaisro išgelbėjusį savo tėvus.

Piotro Romančiko (ELTA) nuotr.

**Vilnius**, liepos 6 d. (ELTA) – Valstybės (Lietuvos karaliaus Mindaugo karūnavimo) dienos proga už nuopelnus Lietuvos Respublikai ir Lietuvos vardo garsinimą pasaulyje Valstybės ordiniais ir medaliais presiden-

tas Valdas Adamkus pagerbė Lietuvos ir užsienio valstybių piliečius.

Lietuvos didžiojo kunigaikščio Gedimino ordino Komandoro didžiųjų kryžiumi pagerbtas Latvijos parlamento

**Nukelta į 6 psl.**

PERIODICALS

NEWSPAPER - DO NOT DELAY - Date Mailed 07-07-08

DRAUGAS

4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629  
TEL.: 773-585-9500 • FAX: 773-585-8284 • WWW.DRAUGAS.ORG



## SVEIKATOS KLAUSIMAI

Gyd. ONA RADZEVIČIENĖ

# MIEGO SUTRIKIMAI

Skaitytoja Agnė Kasperavičienė skundžiasi, kad atsigulus vakare sunkiai užmiega, naktį nuolat prabunda, ryte jaučiasi pavargus ir mieguista. Ar tai liga? Ar reikia kreiptis į specialistą? Jei reikia specialisto konsultacijos, kada kreiptis?

Atsako gyd. **O. Radzevičienė.**

Gerb. Agnė, Jums prasidėjo nemiga, kuria skundžiasi 10–12 proc. žmonių Lietuvoje ir 33 proc. žmonių Amerikoje. Trumpai supažindinsiu su miego fiziologija, poreikiu miegoti, miego sutrikimais ir kaip elgtis ištikus šiems negalavimams.

### Apie miegą

Kas yra miegas? Tai reguliariai pasikartojanti žmogaus ir kai kurių gyvūnų sąlyginė ramybės būseną, kurios metu organizmas, iš dalies praradęs ryšį su aplinka, ilsisi ir kartu aktyviai atkuria savo jėgas. Nėra tiksliai aišku, kodėl kūnas reikalauja miego, bet jo stoka neigiamai veikia sveikatą. Miegas yra svarbus organizmui atsinaujinti, atminčiai, hormonų pusiausvyrai, daugelio vidaus organų veiklai, mūsų emociniai būklei

Kada mums užmigti nustato fiziologinis miego regulatorius – miego hormonas melatoninas, kurį gamina kankorėžinė liauka (gl. pinealis), esanti galvos smegenyse. Melatoninas sintetinamas iš amino rūgšties triptofano tamsiu paros metu, o veikiant šviesai, patenkančiai į kankorėžinę liauką per akių tinklainę, jo gamyba slopinama. Melatonino sintezė prasideda temstant, nors jis gaminasi ir tamsią darganotą dieną, todėl tokią dieną jaučiamės mieguisti. Vėlai vakare ir naktį melatonino kiekis pasiekia „piką“ (aukščiausią tašką) ir mes miegame, o į rytą, kai pradeda švisti, jo gamyba ir kiekis mažėja, tada mes pabundame. Kai kambaryje yra tamsu, mūsų miegas yra geras ir pilnavertis. Norint ryte prabudus žvaliai jaustis, turime tuoj pat įsijungti šviesą. Didžiausią melatonino kiekį turi paaugliai, todėl jie labai gerai miega. Organizmui sensant sutrinka melatonino gamyba ir

prasideda miego sutrikimai. Melatoninas atlieka didelį darbą, reguliuojant ir kontroliuojant biologinį mūsų laikrodį, užtikrinant miego kokybę.

Miego poreikis kiekvienam žmogui yra individualus. Reikalingas miego valandas galima palyginti su dienos maisto kiekiu, kuris kiekvienam yra skirtingas. Svarbu, ne kiek valandų miegame, bet kaip jaučiamės ryte ir dieną. Didelė dalis žmonių klysta manydami, kad miega pakankamai. Jei ryte prieš atsikeliant norisi dar kelias minutes pasnausti, jei džiaugiatės savaitgaliais, kad pagaliau išsimiegosite, jei tvankios patalpos ir sotus maistas jus migdo – tai reiškia, kad jūs nepakankamai miegate. Vidutiniškai miego poreikis yra 6,5 – 8,5 val.

Kaip nustatyti kiek miego valandų jums reikia? Atostogų metu eikite miegoti tik tuomet, kai esate praradę ir kelkitės, kai jaučiatės išsimiegoję. Pirmas dienas organizmas bandys atsiimti už trūkstamas miego valandas, bet vėliau prisitaikys ir jūs suprasite, kiek valandų poilsio jums iš tiesų reikia. Jei atostogų metu to sau negalite leisti, kas rytą kelkitės tuo pačiu laiku, bet keiskite vakarinio gulimo laiką. Bandykite tol, kol rasite tinkamą miego valandų kiekį, kurį išmiegoję gerai jausitės.

### Miego sutrikimai

Miego sutrikimai – tai būsenos, kai dėl psichologinių, emocinių priežasčių sutrinka miego kokybė, trukmė, miego budrumo ritmas arba pasireiškia nenormalūs epizodiški reiškiniai miego metu. Yra žinoma apie 100 rūšių miego sutrikimų. Moterys jais skundžiasi dažniau nei vyrai, vyresnio amžiaus – dažniau nei jauni. Dažniausiai pasitaikantis sutrikimas yra nemiga (insomnija). Nemiga – tai ne liga, bet besiantinčios ligos požymis. Žmonės, kankinami nemigos, sunkiai užmiega, o naktį nuolat prabunda, todėl ryte ir dieną būna mieguisti ir pavargę. Nemiga skundžiasi 50 proc. žmonių vyresnių nei 65 metų amžiaus. Jei nemiga pasireiškia ne rečiau kaip 3 kartus į savaitę ir trunka apie 1 mėnesį,

reikia kreiptis į specialistą. Nemigos priežastys yra depresija, nerimas, įtampa, kofeinas, rūkymas, kai kurios somatinės ligos, sukeliančios skausmą, aplinkos veiksniai, tokie kaip triukšmas ir šviesa. Alkoholis taip pat smarkiai sutrikdo miego ritmą. Nemiga gali būti sunki ir trukti kelias savaites.

### Mieguistumas (hypersomnija)

Jis pasitaiko rečiau. Dažniausia priežastis – miego apnėja, pasireiškianti stipriu knarkimu ir staigiu kvėpavimo sustojimu, kuris gali trukti nuo 10 sekundžių iki 1 minutės. Ji būdinga nutukusiems žmonėms, dažniau vyrams, vyresniems nei 40 metų, bet gali pasitaikyti ir jaunesniems, turintiems trumpą, storą kaklą ar mažą apatinį žandikaulį. Apnėja taip pat pasitaiko stipriai išgėrus alkoholio.

### Narkolepsija

Dienos meto miego puolimai arba narkolepsija taip pat sąlygoja mieguistumą. Tai yra būseną, lydima raumenų atsipalaidavimo ir užmigimo bet kurioje situacijoje. Mieguistumą gali sukelti ir „dirglių kojų sindromas“, kuriam būdinga neįprasti jutimai kojose, dažniausiai pasireiškiantys ramybės metu ir naktį. Pajudinus kojas ir pakeitus asmuo junta nevalingus kojų trūkčiojimus, o tai sutrikdo miegą pačiam asmeniui ir šalia jo/jos miegančiam. Mieguistumas gali pasireikšti ir esant lėtiniam neišsimiegojimui, tai būdinga studentams, asmenims, dirbantiems naktinį darbą ir žmonėms, keliaujantiems per laiko juostas.

### Somnambulizmas

Naktinis vaikščiojimas (somniaambulizmas) yra taip pat vienas iš miego sutrikimų. Jis labiau būdingas vaikams 2–12 metų vaikams. Suaugusiems naktinį vaikščiojimą gali sąlygoti organiniai smegenų pakitimai, psichologiniai sutrikimai bei kai kurie vaistai.

### Knarkimas

Daugelį žmonių kamuoja knarkimas, kurį sukelia minkšto gomurio vibracija. Knarkia 30 proc. vyrų ir 14 proc. moterų. Knarkimo priežastys tiksliai nėra žinomos. Manoma, kad tai sąlygojama viršsvorio, kada susikaupia kaklo srityje riebalai ir tai apsunkina oro praejimą, taip pat įvairios nosies ligos, nosies pertvaros deformacijos, adenoidai bei minkšto gomurio patologija. Kamuojamiems knarkimo, patariama įprasti miegoti ant šono, o siekiant tai įgyvendinti specialistai pataria po naktiniais rūbais nugaros srityje įsisiūti golfo ar teniso kamuoliuką.

### Kaip įveikti miego sutrikimus?

Tvarkant miego sutrikimus reikia sveikai gyventi, tinkamai maitintis, prižiūrėti svorį, derinti mankštą ir tinkamą miego trukmę. Lengviausias, bet ne pats geriausias būdas kovoti su nemiga – migdomieji vaistai. Tačiau pernelyg dažnai ir ilgai juos vartojant, organizmas prie jų pripranta ir jie tampa neveiksmingi. Geresnis būdas tai – atsipalaidavimas (autohipnozė, meditacija). Jos įvaldymas ir reguliarius taikymas pagerina viso organizmo veiklą, ra-

minančiai veikia nervų sistemą, tuo pačiu pagerina miegą. Svarbu nepamiršti miego higienos. Patartina gulėti ir keltis tuo pačiu metu net ir išeiginėmis dienomis. Prieš miegą nedirbti intensyvaus protinio darbo, vengti barnių ir konfliktinių situacijų.

Miegamajame turi būti tylu ir tamsu. Lova ir čiužinys turi būti patogus, pritaikyti prie jūsų kūno sudėjimo. Čiužinį renkames pagal tai, kaip mėgstame miegoti. Jei miegame ant nugaros, čiužinys gali būti kietesnis, bet jei mėgstame miegoti ant šono – čiužinį renkames minkštesnį, kad nespautų pečių ir klubų. Tai yra aktualiau vyresnio amžiaus žmonėms. Prieš miegą nepatariama valgyti sunkiai virškinamo maisto, gerti alkoholi, rūkyti, gerti kavą bei arbatą, nežiūrėti emocijų TV laidų, taip pat stipriai nesimankštinti. Naudinga šilta atpalaiduojanti vonia su aromatiniais aliejais, lengvai skaitoma knyga. Jei jaučiatės alkani, galimi lengvi užkandžiai, turtingi amino rūgšties triptofano, iš kurio sintetinamas miego hormonas melatoninas. Patariama valgyti bananus, migdolus, grūdų duonos riekelę su medumi, linų sėmenis, gerti ramunėlių arbatą, šiltą pieną. Jei esate labai alkani, patartina suvalgyti gabalėlį kalakutienos.

Būkite ramūs ir gerai miegokite!

## DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589. Tel.: 773-585-9500.

Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices.

Subscription Rates: \$150.00.

Postmaster: Send address changes to

**Draugas – 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.**

Mažindami pašto išlaidas, pakvitavimų už prenumeratą nesiuočiamė. Prie pavardės ir adreso, siųsdami laikraštį pažymime, iki kada prenumerata galioja. Draugo prenumerata yra mokama iš anksto.

### JAV

Metams \$150.00 • 1/2 metų \$80.00 • 3 mėn. \$57.00  
Pirma klase: kasdien \$340.00 • visos savaitės \$240.00

### Kanadoje (USD)

Metams \$215.00 • 1/2 metų \$130.00  
• 3 mėn. \$100.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis

Oro paštu

Metams \$600.00 • 1/2 metų \$300.00

| Lietuvą reguliariu paštu

Metams \$120.00 • 1/2 metų \$66.00

### TIK ŠEŠTADIENIO LAIDA:

#### JAV

Metams \$95.00 • 1/2 metų \$70.00  
• 3 mėn. \$48.00

#### Kanadoje (USD)

Metams \$150.00 • 1/2 metų \$120.00  
• 3 mėn. \$75.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis

Oro paštu

Metams \$220.00 • 1/2 metų \$120.00

| Lietuvą reguliariu paštu

Metams \$70.00

Vyriausia redaktorė – Dalia Cidzikaitė

redakcija@draugas.org

Kultūrinio šeštadienio priedo redaktorė –

Aldona Žemaitytė

aldaze@gmail.com

Moderatorius – kun. Viktoras Rimšelis

• Administracija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.

• Redakcija dirba kasdien, nuo 7:00 iki 3:00, šeštadieniais nedirba.

• Redakcija už skelbimų turinį neatsako.

• Skelbimų kainos atsiunčiamos, gavus prašymą, ką nors skelbti.

• Redakcija straipsnius taisy savo nuožiūra.

Nenaudotų straipsnių nesaugo.

Siunčiant prašome pasilikti kopiją.

El-paštas:

rastine@draugas.org

skelbimai@draugas.org

administracija@draugas.org



# KO NESUPRANTA AFRIKIEČIAI

MYKOLAS DRUNGA

Paskutinėmis dienomis daugelis laikraščių komentavo padėtį Zimbabvėje. Ten birželio 27 d., prieš tai kruvinai sutramdęs opoziciją, prezidentas Robert Mugabe kaip vienintelis kandidatas laimėjo antrąjį rinkimų ratą. Tuo nė vienas mūsų peržiūrėtas laikraštis nesidžiaugė.

Pavyzdžiui, anot Romos „Messaggero“, tai, kad rinkimai buvo „didelis farsas, rodo iš panafrikietiškojo parlamento stebėtojų grupės viršininko lūpų išsprūdęs sakiny, jog „mes užtikome tik vieną vienintelę didelę eilę ir manėm, jog tai rinkėjai, tačiau tai buvo žmonės, išsirikiavę duonos.“ Visai kitaip buvo per pirmąjį rinkimų ratą kovo 29-ąją, kai žmonės dar turėjo pasirinkimą ir mielai ėjo prie balsadėžių“, – rašė Italijos laikraštis.

**Krizę Zimbabvėje reikia skubiai išspręsti. Dar ne per vėlu kai ką iš buvusios Zimbabvės gerovės išsaugoti ir užbėgti už akių jos visiškai ištūpimui beviltiškame chaose. Tačiau tai priklauso nuo greito prezidento Robert Mugabe pasitraukimo.**

Rinkimus, kaip nedemokratiškus, o Zimbabvės padėtį, kaip itin apgailėtina, vaizdavo ir daugybė kitų laikraščių. Tarp jų Paryžiaus „Monde“, Varšuvos „Gazeta Wyborcza“, Šveicarijos „Neue Zürcher“, Upsalos „Nya Tidning“, Lisabonos „Diario de Noticias“, pasak kurio „apie 80 proc. Zimbabvės gyventojų gyvena visiškai skurde, oficiali infliacija siekia 160 proc., ketvirtadalis zimbabviečių pabėgo į užsienį“.

Laikraščio nuomone, pagrindinis vaidmuo padėčiai pataisyti čia tektų „Pietų Afrikai. Jos prezidentas T. Mbeki turėtų paklausti savo pirmtako N. Mandelą ir pagaliau padidinti spaudimą R. Mugabe“.

Zimbabvės kaimynės Botsvanos laikraštis „Ghetto“ irgi smerkė R. Mugabe režimą, tačiau pasimetęs tęsė, jog „lengva sakyti, kad Afrikos vadovai turėtų kažką daryti, tik klausimas, ką? Baisu, kad afrikietis diktatorius gali nebaudžiamas žudyti ir niekas nieko nedaro. Mes prilipę prie savo televizorių ir kasdien meldžiame geresnių naujienų. Kasdien girdime afrikiečių ir tarptautinės bendrijos reikalavimus pagaliau baigti smurtą Zimbabvėje. Pats laikas, kad afrikiečiai imtųsi veiksmų.“

Beveik visi laikraščiai pasisakė už griežtesnį boikotą, nors daug iš to ir nesitikėjo, tačiau Londono dienraštis „Telegraph“ birželio 29 d. laidoje buvo tiesesnis ir optimistiškesnis, durdamas pirštu tiesiai į Pietų Afriką: „R. Mugabe priklauso nuo Pietų Afrikos ir kitų kaimyninių šalių, jos tiekia visą naftą ir pusę elektros energijos. Jeigu šitie tiekiami būtų sustabdyti ir kaimynai, vadovaujami Pietų Afrikos, visiškai liautųsi su Zimbabve prekyvė, tai R. Mugabe dingtų iš akiračio nepraėjus

nei mėnesiui. Tokia strategija išvengtų įsiveržimo rizikos. Ir kaip grynai afrikietiška pastanga ji beveik nesukeltų politinių protestų kitose pasaulio dalyse. Kinai užsisklęstų diplomatinėje tyloje, o Jungtinės Tautos išleistų palengvėjimo atodūsi. Jeigu Pietų Afrikos prezidentas T. Mbeki parodytų politinės valios, pasiektų Zimbabvės išlaisvinimo, nesuaidėjus nė šūviui. Jo pastangos tarpininkauti žlugo, nepaisant gerų norų. Tačiau istorija ir Zimbabvės tauta jam neatleis, jeigu jis dabar nesiims veiksmų“, – rašė konservatyvusis Londono dienraštis.

Tą pat dieną, birželio 29 d., prezidentas R. Mugabe leidosi prisaiškinti dar penkeriems metams valstybės vadovu. Birželio 30 d. Pietų Vokietijos dienraštis „Süddeutsche“ tai pavadino „absurdišku vieno žmogaus teatru“, Šiaurės Vokietijos dienraštis „Welt“ prakalbo apie „Zimbabvės prakeikimą“, o Drezdeno „Neueste Nachrichten“ dar pridūrė, jog „Zimbabvės farsui galą padaryti gali tik pati Afrika.

Ar tai pavyks, ne paskutinėj vietoj priklauso nuo to, kokios laikysenos laikysis 53 Afrikos valstybių vadovai savo viršūnių susitikime Šarm-el-Šeiche. Ar jie užginčys Mugabes valdžios teisėtumą? Ar toliau garbins jį kaip Afrikos priešakinį kovotoją prieš Vakarų diktatą? Tačiau ir Vakarams atėjo laikas liautis su bičiuliavimusi. Kol Miuncheno firma tiekia popierių Mugabe banknotų spaustuvei, tol despotas gali valdyti toliau“.

Londono laikraščio „Independent“ tonas dar griežtesnis: „Krizę Zimbabvėje reikia skubiai išspręsti. Tai nėra ūkiškai 'normali' valstybė, kurią engia represyvus režimas. Šioje šalyje ekonomika taip greitai rieda į bedugnę, kad dauguma gyventojų turi tik du pasirinkimus: arba bėgti, arba mirti badu. Dar ne per vėlu kai ką iš buvusios Zimbabvės gerovės išsaugoti ir užbėgti už akių jos visiškai ištūpimui beviltiškame chaose. Tačiau tai priklauso nuo greito prezidento Robert Mugabe pasitraukimo. Jei Afrikos Sąjungos šalys pasielgs teisingai, ta diena gali ateiti greičiau negu manoma“.

Ir birželio 1 d. daugelis laikraščių rašė, jog, dienraščio „Frankfurter Allgemeine“ žodžiais tariant, „pirmasis adresatas, kuris galėtų R. Mugabe grąžinti į protą, yra Afrikos Sąjunga“. Tačiau „kol ji netaikys grupinio spaudimo ir nenuspręs demokratijos perversijos pavadininti perversija, tol Mugabe ir į jį panašūs neturi ko bijoti“.

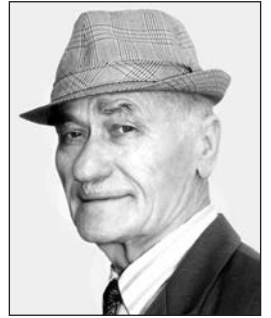
O Miuncheno dienraštis „Süddeutsche“ rašė, jog „Europos Sąjunga galėtų savo seseriškai Afrikos Sąjungai padėti“ tuo, kad „bendras afrikietiškas ir europietiškas pagalbos planas Zimbabvei be Mugabe, Europos Sąjungai dengiant didesnę išlaidų dalį, galėtų rodyti kelią iš katastrofos išbristi. Bet tai remiasi prielaida, kad naujoji Afrikos vadovų karta priaugusi priimti Zimbabvės iššūki“.

Taigi ar patys afrikiečiai supras, kad turi didžiulę problemą, kurią tik patys ir gali pradėti taisyti?

Lrt.lt

## Ką man reiškia Liepos 6-oji?

EDMUNDAS SIMANAITIS



Pirmiausia, tai viena iš trejeto reikšmingiausių ir svarbiausių valstybinių švenčių greta Vasario 16-osios ir Kovo 11-osios.

Antra, neslėpsiu, kad maloniai kutena savimeilę šventės data. Ji įsiterpusi tarp dviejų brandžios demokratijos šalių tapačių švenčių. Liepos 4-ąją amerikiečiai mini JAV nepriklausomybės dieną, o prancūzai savo nacionalinę dieną švenčia liepos 14-ąją.

Trečia, stebina Mindaugo, kaip politikos išmintis. Jis suvokė, kad gamtmeldiška Lietuva, likusi viena jau krikščioniškomis tapusių valstybių apsuptyje, bus negailestingai puolama ir krikštijama kalaviju. Po valdovo Mindaugo, žinoma, ir krašto gyventojų krikšto, tiesioginės agresijos tikimybė sumažėtų. Skaudu ir apmaudu, kad Mindaugo karalystė gyvavo tik dešimtį metų.

Ketvirta, būtent Mindaugo išvalgumą atsigręžti į Vakarus pateisina aštuonių šimtmečių Lietuvos permaininga istorija. Vienuolio Kristijono patariamasis jis gebėjo tai padaryti pagal to meto politikos praktiką per trumpiausią laiką.

Penktoji pastaba morališkai man yra pati sunkiausia. Karalių Mindaugą ir sosto paveldėtojus karalaičius Ruklį ir Rupeikį nužudė svainis kunigaikštis Daumantas ir jam talkinę sąmokslininkai. Nesiimu svarstyti šio kraupaus ir labai lemtingo Lietuvai įvykio priežastis. Su Mindaugo karalystės išnykimu žlugo baltų genčių susivienijimo, veikiau – suvienijimo viltis. Nerealų spėlioti, kas būtų buvę, jeigu Mindaugo karalystė būtų pasiekusi XIX amžių, bet atmintį skauda, net labai skauda. Istorija yra tokia, kokia yra.

Karaliaus žudikas pasitraukė į Pskovą, ten gavo prieglobstį ir, būdamas narsus karys ir sumanus vadovas, buvo veikiai pripažintas pskoviečių kunigaikščiu, o po to tapo ir stačiatikių šventuoju Timofejumi. Daumanto kalavijas (rus. – Dovmantov mieč) laikomas Pskovo miesto šventenybe, ant kurios asmenų tiesiogine ar perkeltine prasme pirmojo ir vienintelio Lietuvos Karaliaus kraujas iki šiol garuoja. Pskoviečiai Daumanto kalaviją gerbia ne kaip muziejinį eksponatą, o saugo kaip relikviją, kaip miesto saugumo įrodymą, neleidami kalavijo išvežti iš Pskovo miesto.

Šie istorijos faktai prašyte prašosi analitinio, apibendrinančio, filosofinio, pilietinio, kultūrinio nušvietimo meno priemonėmis. Justino Marcinkevičiaus dramų trilogijos „Mindaugas“ jau nepakanka.

Šešta, minint 750 metų Mindaugo vainikavimo sukaktį, o tai įvyko prieš penkerius metus, Vilniuje buvo iškilmingai atidengtas paminklas Karaliui Mindaugui. Paminklo autorius – skulptorius Regimantas Midvikis. Jam talkino architektai A. Nasvytis, R. Krištopavičius, I. Aistratovaitė. Mane nustebino viena, sakyčiau, nereikšminga detalė. Valdovo žvilgsnis nukreiptas tiesiai į namo, stovinčio Vrublevskio g. Nr. 6 duris. 1946 m. lapkričio 29 d. per jas ginkluoti emgebstai įvedė vienuolika Tauro apygardos laisvės kovotojų. Tame pastate konvejeriu sukosi MVD tribunolo mėsmalė, pasmerkdama mirčiai arba Gulago katorgai pavergtos šalies piliečius. Niekas iš mūsų tuomet negalėjo pagalvoti, kad Karalius kada nors galės stebėti, tarsi kelis dešimtmečius atgalios atsuktą filmą, savo valstybės gynėjų juodąją lemtį – keturi Tuskulėnuose, vienas kautynėse žuves, kitų kauleliai Gulago bevardėse kapavietėse trūnyja. Tądien prie paminklo Karaliui stovėjome tik du išlikusieji.

Beje, tarp garbiųjų svečių paminklo atidengimo iškilnėse dalyvavo ir Maskvos meras Jurij Lužkov. Nepavyko su juo net žodeliu persimesti. Sovietmečiu jis rūpinosi chemijos pramonės įmonių automatizavimo, technologinių procesų valdymo problemomis. Man, tuomet dirbusiam Jonavos įmonėje „Azotas“, dažnai tekdavo bendrauti su J. Lužkov tarnybiniiais reikalais. Jis, kiek leido struktūra, praktikavo demokratiją ir toleravo nuomones gamybiniuose pasitarimuose. Dabar, atrodo, politikoje laikosi deržavinio-imperinio požiūrio.

Septinta, ši diena įpareigoja piliečius neprarasti budrumo, nemažinti dėmesio nacionalinio saugumo problemoms, o ypač vidaus politikos reikaluose. Apie imperinės politikos kėslus liudija tik ką vykdytas internetinis puolimas Lietuvoje ir įvykiai Chanti-Mansijske. Šiame Sibiro mieste vyko pasaulinis finougrių tautų kongresas. Rusijos Dūmos Užsienio reikalų komiteto pirmininkas K. Kosačov užsipulė Estiją už „neatsakingą politiką Estijos rusų atžvilgiu“. Tiesmukų, imperine šovinistine neapykanta persunktų kaltinimų srautas nedidelei šaliai, neturinčiai nei balistinių raketų, nei atominio ginklo, nei milijoninių armijų, privertė demokratinės Estijos Respublikos prezidentą Toomas Hendrik Ilves priimti vienintelį teisingą sprendimą – nesileisti į Stalino-Hitlerio 1939 metų slapto suokalbčio pasekmių „teisinimo“ ekvilibristiką ir pasitraukti iš kongreso.

Kaip žinoma, Baltijos šalys 1940 m. buvo okupuotos, tiksliai laikantis sovietų ir nacių totalitaristinių režimų suokalbčio pasidalinti Rytų Europos nepriklausomų valstybių teritorijas.

Kol Rytuose vyrauja imperinės agresyvos nuotaikos, Valstybės dieną švęsdamas, prisimenu ir savo pilietines pareigas. Jų ne viena, bet apie svarbiausiąją jau pasakiau savo žodį.



Nuo altoriaus pusės... Kanados Londono gegužinėje.



Vaidilutės.



Šių dienų Jonai su vaidilutėmis.

## LIETUVIŲ TELKINIAI

LONDONAS, KANADA

### Tokia šauni, lig šiol nebuvo, ilgai laukta gegužinė!

**EDMUNDAS PETRAUSKAS**

Po beveik dvejus metus trunkančių derybų, rūpesčių ir nežinios, sukeltos netikėtai Londono vyskupijai 2006 m. vasarą uždarius dėl tariamo pastato struktūrinio „nesaugumo“ Šiluvos Marijos lietuvių katalikų šventovę 1414 Dundas gatvėje, o parapiją, įsteigtą 1964 m. vasario 16 d., nužeminus iki tikinčiųjų „bendruomenės“ (be juridinės teisės), kokia džiugi prošvaitė, lyg vaivorykštė po perkūnijos gegužinė! Prošvaitė ne tik mums šiluviečiams, bet ir gaušiams svečiams, net ir lietuviškai nekalbantiems, atvykusiems iš artimesnių ir tolimesnių vietovių. (Jiems iš anksto buvo pranešta per vietinį dienraštį „The London Free Press“).

Skaisčią birželio 22 dieną jau prieš pirmą valandą dalyviai rinkosi į šventiškai išpuoštą Petro Sergaučio 250 akrų dvarą dailioje miesto šiaurinėje aukštumoje. Įvažiavome pro vartus papuoštus Lietuvos vėliavomis, jurginiais apšodintą įvažiavimą, sveikinami nuotaikingais Felicijos Šibirkštienės akordeono lietuviškais akordais, padedant dviem tautiniais rūbais pasidabinusioms jaunoms gražuolėms Mildai ir Migalei Mickevičiūtėms. Palikus „ratus“, svečių laukė žalumynais išdabinta dengta „broma“ – vartai, svečių knyga, prašanti jų parašų, ir kukli statinėle savanoriškoms aukoms.

Atvykstančius sveikino naujosios parapijos tarybos pirmininkė Daina Grigėnienė su nariais Rūta Dragūnevičiūte, Aušra Janveaux, prof. Romu Mitalu ir Petru Sergaučiu. Dalyvavo ir visi buvę tarybos nariai, nešę anksčiau ir dviejų metų netikėto sukrėtimo našta ant savo pečių. Pro vainikuotus vartus matėsi plačiai žaliuojanti kirpta veja, kairėje

– gyvenamasis namas, didingų eglių apsuptas, o jų globoje – daugybė kėdžių prieš papuoštą po stogu altorių Mišioms su trimis kėdėmis patarnaujantiems Simonui Grigėnui, Giedriui Naujokaičiui ir Mišias atnašaujantiems Šiluvos Marijos Londone admin. prel. Jonui Staškevičiui.

Vėsioje paunksnėje netoliese violetiniais jurginiais papuošti puikavosi staltiesėmis dengti (piknike tai retybė) apvalūs stalai su kėdėmis. Daugiausiai nei šimtas dalyvavusių Mišiose prisidėjo ir girdėjo 9-tai Dainų šventei (2010 m. Mississauga, Kanada) atgimstantį Londono chorą „Pašvaitė“, vargonėliais pritariant (kaip jau daugelį sekmadienių) dr. Daliai Andrulionis-Armstrong. Skaitymus, kaip visada, puikiai atliko Jurgis Aušrotas, o sekmadienines aukas parapijai rinko Stasys Navickas.

Kaip visada, prasmingą pamokslą tarė prel. Jonas Staškevičius, be kurio pagalbos, Toronto Prisikėlimo lietuvių pranciškonų ir Anapilio kunigų paramos, mes, Šiluvos marijiečiai, būtume „našlaičiai“. Jis dalyvius pasveikino, padėkojo ir palaimino gausų, skaniai paruoštą vaišių stalą. Troškuliui numalšinti pasirūpinta savaip.

Buvo ir tuzinas balsingų dainorių, dainavo dainas iš prelato Jono parengtų, išdalintų dainorelių, 186 puslapių „Mano Tėvynė“. Jie liks malonus šios gegužinės prisiminimas ir pravers ateityje. Prelatas dainas puikiai palydėjo akordeonu. Sugiedant „Ilgiausių metų“ pagerbtas gimtadienį šventės šeimininkas, kuris buvo apdovanotas didžiuliu tortu.

Buvo ir „teatrinė dalis“ – Joninių išvakarėse. Visų nuostabai pasirodė baltai, autentiškai pasidabinusios ir galvas laukų gėlių karūnomis pasipuošusios penkios vaidilutės, užkūrusios aukurą „Šv. Jono entuziazmo nakčiai“. Sukvietus penkis Jonus ir „patupdžius“ juos ant pjautų kelmelių prie šalimai augančios milžiniškos eglės, po giedrų debesų mėlynu dangumi, jiems iš „ateities nusakė praeitį“ (o kai kam atvirkščiai) su simboliška pabaiga prie „aukuro“. Pasirodo, turime teatrinę gabumą turinčią Ievą Naujokaitytę-Paransevičienę, tris sesutes Naruševičiūtes, Teresę, Liną ir Aušrą, su vyriausia, aukščiausia, pilniausia, atlikusia visą kalbą vaidilute Arūnu Paransevičiumi. O natūraliu, gyvu gamtos inscenizavimu neįstengtų parodyti ar girtis net žymiausi operos teatrai.

Po tokios teatrinės dalies kaip iš rago pasipylė daugybė vertingų dovanų... Artėjant šeštai valandai dalyviai pradėjo lėtai „nubyrėti“, rengėjams su pagalbininkais atkuriant gyvenvietės pirmąją tvarką. Po septintos vakaro, lyg gerai parengtos ir praėjusios prošvaitės pabaigą apgailint, lyg džiaugsmo lašeliai atsivėrė tamsūs debesys, kantriai išlaukę retos džiugios prošvaitės Londone pabaigos.

**E. Petrausko nuotraukos**

# Užsienio reikalų ministras P. Vaitiekūnas norėtų išnaudoti teigiamas emigracijos puses

Po gana audringo Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministro Petro Vaitiekūno ir jį lydėjusių aukštųjų LR pareigūnų susitikimo su Čikagos ir jos apylinkių visuomene š. m. birželio 29 d. Pasaulio lietuvių centre, Lemont, svečių Bočių menėje laukė pašnekesys su išeivijos žiniasklaidos atstovais. Neformalioje spaudos konferencijoje dalyvavo žurnalistai iš savaitraščių „Amerikos lietuvis“, „Vakarai“, dienraščio „Draugas“ ir radijo valandėlės „Margutis II“. Siūlome įdomesnius klausimus ir UR ministro P. Vaitiekūno bei LR ambasadorės specialiems reikalams Violetos Matulaitės atsakymus.

**– Gerbiamas ministre, ar matote susiskaldymą, nesusikalbėjimą tarp Lietuvos lietuvių ir išeivijos, pvz., JAV lietuvių? Kokie jų didžiausi?**

**– P. Vaitiekūnas:** Žinoma, jų yra, bet jie visi įveikiami. Tai pilietybės, televizijos klausimai ir kiti. Vis dėlto manau, jog nėra tokių susipratimų, kurie būtų fundamentalūs ir mus išskirtų.

**– Kiek šiuo metu egzistuoja organizacijų prie LR Vyriausybės, kurios rūpinasi išeivija, jos reikalais ir veikla, pavyzdžiui, TMIDAS būtų viena iš tokių organizacijų?**

**– V. Matulaitė:** Įskaitant ir višiomėnines organizacijas, apie 15.

**– Kartais susidaro išpūdis, kad jos viena kitą dubliuoja. Ar nematote čia problemos?**

**– P. V.:** Šiuo metu Lietuvoje yra rengiama darbo, santykių su išeivija strategija. Lietuva pirmą kartą bandys konceptualiai ir valstybiniame, vyriausybiniame lygmenyje apmąstyti tą naują padėtį, kurioje Lietuva atsidūrė. Minčių yra visokių, viena iš jų, labai diskutuotinių, yra mano išsakyta mintis, kad lietuviai išeiviai

turėtų turėti savo atstovą Lietuvos Seime. Jeigu Lietuvoje apie 40,000 Lietuvos piliečių turi savo atstovą, tai dabar lietuvių išeivija turėtų kokius 10 Seimo narių rinkti. Bet tai pareikalautų įstatymo pakeitimo. O prieš tai – svarstymų parlamente. Yra argumentų ir už, ir prieš. Žinoma, tokių pasiūlymą reikėtų apsvarstyti iš visų pusių, turėtų būti įvertintos galimos jo pasekmės. Manau, kad tai reikėtų įgyvendinti ir šita kryptimi judėti.

**– Kaip vertinate Pasaulio Lietuvių Bendruomenės (PLB) veiklą, LR Seimo ir PLB komisijos posėdžius Seime?**

**– P. V.:** Vertinu labai teigiamai. Reikia tokio bendradarbiavimo, jį reikia stiprinti ir norėtusi, kad kuo daugiau tų LR Seimo ir PLB komisijos bei PLB pasiūlymų taptų Vyriausybės sprendimais. Lietuva pereina į naują savo gyvenimo etapą. Mes dar tokio neturėjome. Emigracija didėja ir artimiausiais metais ji dar didės, ji nesustos. Mums, kaip tautai ir valstybei, reikia šį iššūkį priimti ir jame matyti ne tik neigiamas puses, bet ir išnaudoti teigiamas šio reiškinio puses. Norint padaryti lūžį Lietuvos gyvenime, galbūt užtenka šimto naujai mąstančių, į Lietuvą atgal sugrįžusių žmonių.

**– Susitikimo su Čikagos visuomene metu minėjote, jog viena iš problemų, kurias Lietuva galėtų padėti išspręsti išeivijai, yra kultūrinis išeivijos palikimas JAV, konkrečiai kalbu apie 2002 metais pasirašytą sutartį tarp Lietuvos ir JAV dėl kultūrinio palikimo išsaugojimo tose šalyse. Kol kas sutartis yra įstrigusi ir niekas nedaroma, o išeivijoje lietuviai viena po kitos praradina bažnyčias ir kitus vertingus objektus.**

**– P. V.:** Reikia suaktyvinti pokal-



P. Vaitiekūnas ir jį lydėjusi delegacija apsilankė dvi dienas viename iš Čikagos priemiesčių trukusiose Lietuvių dienose. Jono Kuprio nuotr.

bis ir derybas su mūsų partneriais ir galų gale pasiekti, kad ši sutartis pradėtų realiai, praktiškai veikti. Yra sudaryti kultūrinių objektų sąrašai, paskirti žinovai iš abiejų pusių. Grįžęs paskatinsiu ir Kultūros ministeriją, ir žinovus, kad jie aktyviau įsitraukų į šios problemos sprendimą.

**– Kalbant apie užsienio politiką, su kuria kaimynine ar tolimesne šalimi Lietuva galėtų daugiau bendradarbiauti, kuria jų galėtų labiau pasiremti?**

**– P. V.:** Nereikia bėgti nuo problemų, o jas sutikti atviru veidu ir pakeipti sprendimus taip, kaip mums naudinga. Bendraujame su visomis kaimyninėmis šalimis, su Europos Sąjungos narėmis, kuri yra mūsų natūrali šeima, bet negalime nusiųkti ir nuo savo rytinių kaimynių.

**– O Latvija, Estija?**

**– P. V.:** Yra bendradarbiaujama, bet ne tiek, kiek man asmeniškai norėtusi. Mano nuomone, Lietuva, Latvija ir Estija neišnaudojo to regiono bendradarbiavimo galimybių, kurias

sukūrė prieš tapdamos NATO ir ES narėmis. Esu įsitikinęs, jog ateities pasaulis yra bendradarbiavimas regionais. Ir Lietuva, Latvija ir Estija šitos galimybės neturi atsisakyti. Gali būti tam tikrų pauzių, svyravimų, mums tapus ES ir NATO narėmis, apsiprantant su naujomis galimybėmis, įsisavinant jas, bet tai, kas gimė per 50 metų, būnant Sovietų Sąjungoje, – šito negalima nubraukti. Tie 50 metų sukūrė naują realybę. Prieš karą tokios trijų Baltijos valstybių bendrijos, tokio bendrumo nebuvo. Tuo tarpu 50 metų istorija ir po to sekę 18 nepriklausomybės metų sukūrė naują realybę, būtent – sėkmės istorijų valstybes, regionus. Tai yra klasikinės sėkmės istorijos regiono pavyzdys. Ir tą pasaulis nori matyti, Europa nori matyti, ir mes galime tą išnaudoti bendraujant su panašiais kaip mes regionais.

Parengė  
Dalia Cidzikaitė

## BAD MERGENTHEIM, VOKIETIJA

### Prošvaistė sunkiais laikais

**DR. JONAS NORKAITIS**

Grįžkime mintimis į pirmuosius pokario metus. Sovietų Sąjunga užėmė Rytprūsius. Rytprūsiai naikinami, gyventojai engiami. Gresia badas. Nemažas skaičius vaikų ieško išsigelbėjimo Lietuvoje. Lietuvos kaimas daugiausia juos svetingai priima. Vieni grįžta atgal į Rytprūsius, kiti lieka Lietuvoje.

Tų, kurie lieka Lietuvoje, likimas labai įvairus. Bloga padėtis tų, kurie negali įrodyti savo vokiškos kilmės. Tokių ir Vokietija neremia ir nesudaro galimybės persikelti į Vokietiją. Jie lieka Lietuvoje. Jų materialinė padėtis labai sunki Lietuvoje, kaip žinome, visų pensinio amžiaus žmonių materialinė padėtis bloga. O šitų iš Rytprūsio atėjusių žmonių, vadinamų „vilkiukų“ (Wolfskinder), neturinčių senatvėje draudimo, padėtis ypatingai sunki. Ir štai atsiranda prošvaistė. Prof. dr. Freiherr von Stetten asmenyje.

Freiherr von Stetten labai myli Lietuvą. Būdamas Vokietijos parlamento nariu, jis jau maždaug prieš dvidešimt metų įsijungė į Lietuvos išsilaisvinimo ir tarptautinio pri-

pažinimo darbą. 1991 metų rudenį jis lydėjo parlamento pirmininką prof. Suessmuth jai vykstant į Lietuvą. Prieš porą metų jis tapo Lietuvos garbės konsulu Baden-Wuerttemberg krašte. Istorinėje pilyje, kur jis gyvena, netrūko svečių iš Lietuvos. Prof. Landsbergis, vysk. Bartulis, daugybė politikų. Von Stetten įsteigė fondą, kuris remia „vilkiukus“, bando palengvinti jų gyvenimą. Kartą buvo atvažiuavęs visas autobusas „vilkiukų“ iš Lietuvos. Visi, žinoma, jau vyresnio amžiaus.

Gerai numatydamas mūsų laiko poreikius, kur vis daugiau vyresnio amžiaus žmonių, prof. von Stetten įkūrė dvi „senjorų rezidencijas“, labai gerai įrengtas. Pirmoji jų įkurta prieš 25-erius metus. Viena – prie jo pilies, kita kurorte Bad Mergentheim. Pirmoji balandžio 29 dieną šventė 25 metų sukaktį. Į tą šventę atvyko ir lietuvių muzikos ir tautinių šokių ansamblis „Bočiai“ iš Kauno. Jis koncertavo Stetten pilyje ir Bad Mergentheim. Sukakties proga prof. von Stetten darė rinkliavą „vilkiukams“ paremti. Tai nuostabus socialinio solidarumo pavyzdys. Verta juo pasekti.

Gyvenimas eina toliau. Atėjo Joninės. Prof. von Stetten savo pilyje surengė politinį ir šventinį renginį. Kalbas sakė Baden-Württemberg krašto ministras pirmininkas Öttinger ir visų trijų Baltijos valstybių ambasadoriai Vokietijai. Po oficialios dalies svečių laukė kepsnys – ant iešmo kepamas jautis. O vidurnaktį uždegtas didžiulis laužas.



Freiherr von Stetten rezidencija.

## LIETUVOS SAVAITĖ

ANDRIUS NAVICKAS



## Apie „žmogaus teisių“ sąvoką

Nėra populiarnesnio šūkio Vakarų pasaulyje nei „apsaugokime žmogaus teises“. Įsitikinimas, kad kiekvienas žmogus gali kelti pagrįstus ir svarius reikalavimus kitiems žmonėms, valdžiai, visuomenei, ir šie reikalavimai yra universalūs bei galioja visose politinėse bendruomenėse, nepriklausomai nuo valdžios įnorių, yra išskirtinis liberalios demokratijos bruožas. Tapo įprasta, kad žmogaus teisių gynimas priimamas kaip neatremiamas argumentas politinėse diskusijose. Būtent nuolatiniai žmogaus teisių pažeidimai tapo vienu svarbiausių NATO bei jos sąjungininkų įsiveržimo į Kosovą bei Iraką postūmių. Visame pasaulyje veikia tūkstančiai organizacijų, kurios užsiima žmogaus teisių įgyvendinimo stebėseną. Registruoja pažeidimus, smerkia jų pažeidėjus.

Deja, yra ir kita žmogaus teisių ideologijos suklestėjimo ypatybė. Žmogaus teisių sąvoka vis labiau primena balioną, kurį kiekvienas norintysis prisipučia tiek, kiek jam naudinga, ryškėja tendencija kiekvieną žmogaus įgeidį apvilkti žmogaus teisių šarvais. Tai neretai sukelia prieštarą padėti, kai esą žmogaus teisės

ginančios tarnybos reikalauja apriboti bet kokį teisinį abortų reglamentavimą, nes esą kiekviena moteris turi neatimamą teisę daryti su savo kūnu, ką nori. Kitas pavyzdys – puolimas prieš santuoka grįstą šeimą, esą ji pažeidžia pamatinę žmogaus teisę laisvai apsispręsti ir kurti tokius socialinius institutus, kokius tik įsigeidžia.

Keista, bet krikščionybė, labai prisidėjusi prie nelygstamo žmogaus orumo sampratos plėtotės, davusi svarbių postūmių taip pat ir žmogaus teisių tradicijai, šiandien tampa vienu iš svarbiausių įvairių žmogaus stebėseną vykdančių tarnybų taikiniu. Kaip teigė popiežius Jonas Paulius II: „Procesas, anksčiau padėjęs atrasti 'žmogaus teisių', – teisių, kurias turi kiekvienas žmogus ir kurios yra pirmesnės už bet kokias konstitucijas ir valstybės įstatymus, – idėją, šiandien paženklintą stublinamu prieštarumu.“ Viena vertus, kalbos apie žmogaus teises liudija apie didėjančią moralinį jautrumą. Kita vertus, žmogaus teisių sąvoka neretai tampa puolimo prieš žmogų įrankiu. Pavyzdžiui, kai išrandamos vis naujos teisės, kurios yra ne kas kita kaip vartotojiškos ideologijos plėtos priedanga.

## Išrinkta geriausia valstybės tarnautoja



Valstybės kontrolierė Rasa Budbergytė.

Pietro Romančiko (ELTA) nuotr.

**Vilnius**, 2008 m. liepos 4 d. (ELTA) – Taikomosios dailės muziejuje surengtos „2008 metų valstybės tarnautojo“ apdovanojimo iškilmės. Savaitraštis „Veidas“ jau ketvirtą kartą organizavo geriausio Lietuvos

valstybės tarnautojo rinkimus.

2008 metų geriausia valstybės tarnautoja išrinkta Valstybės kontrolierė Rasa Budbergytė. Apdovanojimą įteikė Konstitucinio Teismo pirmininkas Kęstutis Lapinskas.

## Marijampolės aerodrome – parašiutininko žūtis

**Vilnius**, liepos 7 d. (BNS) – Valstybės dieną šventė Marijampolės aerodrome baigėsi nelaime.

Sekmadienio pavakarę keturi šimtai šešioliktas 43 metų Lino Logmino šuolis iš lėktuvo jam buvo paskutinis – nuo stipraus smūgio į žemę sportininkas patyrė daug sužalojimų ir mirė.

„Vyko treniruočių šuoliai. L. Logmino parašutas išsiskleidė gerai. Jis leidosi tvarkingai, bet būdamas

netoli žemės atliko 90 laipsnių posūkį, po kurio nesugebėjo atgauti pusiausvyros ir išsilyginti. Nepristabdęs sportininkas smarkiai rėžėsi į žemę ir nuo patirtų kūno sužalojimų mirė“, – pasakojo Marijampolės aeroklubo vadovas Alvydas Danilaitis, kuris pats šokinėja su parašutu nuo 1985 metų ir yra šio sporto instruktorius. Pasak A. Danilaičio, vilnietis L. Logminas buvo Marijampolės aeroklubo narys.

Svarbu pabrėžti, kad žmogaus teisių tradicijos atsiradimas yra sudėtingas procesas. Jos ištakos – prigimtinio įstatymo idėja, kurią suformulavo antikos mąstytojai, o išplėtojo didieji viduramžių teologai. Beje, prigimtinio įstatymo idėja veikia kalba apie moralines normas, kuriomis turi vadovautis kiekvienas žmogus, o ne apie reikalavimus aplinkiniams. Jau naujaisiais laikais suformuluota prigimtinių teisių samprata. Pasak jos, žmogaus prigimtyje galima atrasti tam tikrų teisėtų reikalavimų, į kuriuos turi atsižvelgti kiekviena politinė santvarka. Po Prancūzijos revoliucijos linkstama kalbėti ne tiek apie „prigimtines“, kiek apie „žmogaus“ teises. Priežastis paprasta – bandyta „pamiršti“, kad pagrindiniu teisių šaltiniu buvo krikščioniška žmogaus prigimties samprata. Šios „užmaršties“ padarinius jaučiame šiandien, kai aistringi žmogaus teisių gynėjai skelbia, jog kiekvienas žmogus turi pamatinę teisę pakeisti savo lytį ar nužudyti negimusį kūdikį.

Kai šiandien tenka diskutuoti su aršiais teisių gynėjais, paprastai klausi: kokių pagrindų jūs teigiate, kad žmogus turi pamatinę teisę elgtis su savo kūnu, kaip nori, net nutraukti savo ar iščiose esančio kūdikio gyvybę? Jei teigiate, kad krikščioniškas požiūris į prigimtinių įstatymą yra atgyvena, tai kas leidžia jums įvardyti, kuriems žmogaus reikalavimams galima suteikti žmogaus teisių statusą? Paprastai atsakymo nesulaukiu. Tik nepasitenkinimą, esą apsimečiau kvailiu ir verčiu įrodinėti akivaizdžius dalykus. Pala, tikrai nepripažinsiu, kad, pavyzdžiui, teisė užmušti negimusį kūdikį yra akivaizdi. Priešingai, man aišku, jog žmogus nuo pat pradžios akimirksni iki natūralios mirties turi teisę į gyvybę.

Tiesa, kartais pateikiami ir argumentai. Esą kiekvienas žmogus turėtų būti suvokiamas kaip visiškai

laisva ir sąmoninga būtybė ir visa tai, kas susiję su tokia samprata, turi būti apvilkiama žmogaus teisių šarvais. Iš dalies galiu sutikti, tačiau didžiausią problemą kelia žodis „laisva“. Pavyzdžiui, aš įsitikinęs, kad laisvė negali būti atsietą nuo atsakomybės, nuo tiesos bei vertybių. Žmogus yra laisvas tada, kai paiso moralinių taisyklių. Laisvė yra kas kita nei savivalė. Suprantu, kad mano puoselėjama laisvės samprata gali būti priimtina ne visiems. Tai, kaip apibrėžiama laisvė – diskusijos dalykas.

Tačiau, jei tai pripažįstame, kartu turime pripažinti, kad ir žmogaus teisių sąvoka tiesiogiai priklauso nuo žmogaus sampratos. Kitaip sakant, skirtingos žmogaus sampratos susijusios su skirtingais žmogaus teisių sąrašais. Todėl neteisinga teigti, kad viena ar kita žmogaus teisių sąvoka turi būti priimama kaip akivaizdi, nutildo bet kokias diskusijas.

Šių laikų pasaulyje įsitvirtinus žmogaus kaip vartotojo sampratai, žmogaus teisėmis pradėta vadinti viskas, kas skatina vartojimą. Tačiau gyvuoja ir kitokios žmogaus teisių sampratos. Pavyzdžiui, Jonas Paulius II tvirtino: „žmogaus teisės primena, kad mes gyvename ne iracionaliame beprasmiame pasaulyje. Žmogaus gyvenimas yra grįstas moralės logika, kuri įgalina skirtingų žmonių ir tautų dialogą.“

Taigi, žmogaus teisių sąvoka šiandien gali tapti tiek naudinga, tiek griaunančiu politiniu įrankiu. Svarbiausia, kai vartojame šią sąvoką, aiškiai suvokti, į kokias vertybes atsiremiam. Žmogaus teisės yra etinė kategorija, kuri turėtų skatinti etines diskusijas ir dialogą, o ne priemonę primesti vartotojišką ideologiją. Tikiu, kad tai suvoks ir gausūs žmogaus teisių gynimo aktyvistai, nes, priešingu atveju, jie ne tiek gins žmones, kiek žmonėms teks nuo jų gintis.

## Nuopelnai Lietuvos valstybei įvertinti aukštais apdovanojimais

**Atkelta iš 1 psl.** narys, buvęs Latvijos užsienio reikalų ministras Artis Pabriks.

Vyčio Kryžiaus ordino Komandoro kryžiumi po mirties apdovanotas poetas, neginkluoto pasipriešinimo sovietų okupacijai dalyvis, pogrindinės spaudos leidėjas ir platinotojas Mindaugas Tomonis.

Lietuvos didžiojo kunigaikščio Gedimino ordino Komandoro kryžiumi apdovanotas katalikų kunigas, misionierius Ruandoje (Afrika) Hermanas Jonas Šulcas.

Valstybės apdovanojimais už nuopelnus Lietuvos valstybei taip pat apdovanoti Europos humanitarinio universiteto Lietuvoje rektorius Anatolij Michailov, Seimo narys ir buvęs vidaus reikalų ministras Raimondas Šukys, Jungtinėse Amerikos Valstijose dirbantis gydytojas oftalmologas Linas Sidrys, aktorius ir režisierius, Lietuvos nacionalinio dramos teatro generalinis direktorius Adolfas Večerskis, Klaipėdos universiteto Menų fakulteto Muzikos teorijos ir istorijos katedros vedėja profesorė Daiva Kšanienė, Vilniaus universiteto Santariškių klinikų Pilvo chirurgijos centro direktorius profesorius Kęstutis Strupas ir šių klinikų Hepatologijos, gastroenterologijos ir

dietologijos centro direktorius profesorius Jonas Valantinas, fotomenininkas Vytautas Ilevičius ir kiti.

„Žūvančiųjų gelbėjimo kryžiumi“ apdovanota trylika asmenų, parodžiusių drąsą, sumanymą ir ryžtą gelbstint skendusius ir degusius žmones. Tarp apdovanotųjų – trejų metų berniukas Titas Lubys, šių metų vasario 9 dieną Šilutės rajone iš gaisro išgelbėjęs savo tėvus, Anykščių rajono gyventojas Birutė Baniene, praėjusių metų paskutinę dieną iš gaisro išgelbėjusi mažametį berniuką ir du vyrus, girininkas Vaclovas Kungys, per praėjusias Kalėdas iš ežero Plungės rajone ištraukęs tris skendusius vyrus, Vilniaus gyventojas Aleksandras Lipovecas, pirmąją šių metų dieną išgelbėjęs Neries upėje skendusius tris jaunuolius.

Po apdovanojimų iškilmių Simono Daukanto aikštėje tradiciškai buvo pakeltos Valstybės ir Istorinė valstybės vėliavos, prezidentas Valdas Adamkus pasakė šventinę kalbą, parodomąją programą susirinkusiems žiūrovams atliko Lietuvos kariuomenės garbės sargybos kuopa.

Vėliau Vilniaus arkikatedroje bazilikoje aukojamos šv. Mišios už Lietuvos valstybę ir jos žmones.



## Pasaulio naujienos

(Remiantis AFP, Reuters, AP, Interfax, ITAR-TASS, BNS žinių agentūrų pranešimais)

### Bush ir Medvedev nesutarė dėl priešraketinės gynybos



Japonijoje vykstančio G-8 viršūnių susitikimo dalyviai.

Reuters nuotr.

#### Atkelta iš 1 psl.

prieš tą išankstinį susitarimą su Varšuva leido suprasti, kad Lenkija nėra vienintelė galima skydo įkūrimo vieta.

„Yra kelios Europos šalys, kuriose galėtų būti raketų gaudytuvai, ir Lietuva yra viena iš jų“, – žurnalistams Washington, DC sakė G. Morrell.

Washington, DC ir Varšuva derybas šiuo klausimu pradėjo pernai gegužę, bet jos vyko lėtai dėl Lenkijos reikalavimų suteikti nemažą paramą jos ginkluotosioms pajėgoms pertvarkyti.

„Bet koks raketinės gynybos įrenginys, nesvarbu, kurioje Europos vietoje, nėra grėsmė Rusijai“, – sakė Baltųjų rūmų atstovas Gordon Johndroe, kuris visus ginčus dėl priešraketinės gynybos įkūrimo Lietuvoje, o ne Lenkijoje pavadino pernelyg ankstyvais.

G. W. Bush kadencija baigsis mažiau nei po 200 dienų, ir šis Japonijoje vykstantis G-8 viršūnių susitikimas jam yra paskutinis, o D. Medvedev šiuo svarbiame turtingų valstybių klubo susirinkime pasirodo pirmą kartą.

„Primčiau jam, kad pasitraukiu, bet ne anksčiau kaip po šešių mėnesių ir kad finišo link bėgu visu greičiu. Tad drauge daug ką galime pa-

siekti“, – sakė JAV vadovas.

Be PRG, prezidentai aptarė padėties Irane klausimą, prekybą ir investicijas, taip pat padėtį atskilusiame nuo Gruzijos nepripažintoje Abchazijos respublikoje, kuri pateko į Rusijos įtakos zoną.

Pasak amerikiečių pareigūnų, G. W. Bush, kaip tikėtasi, dar turėjo išdėstyti JAV nuogastavimus dėl įstatymo valdžios ir demokratijos būklės Rusijoje, taip pat savo paramą Rusijos priėmimui į Pasaulinę prekybos organizaciją.

Rusijos prezidento D. Medvedev politika nelabai skiriasi nuo V. Putin, taip pat ir dėl JAV planų išdėstyti priešraketinės gynybos sistemą, kuri, pasak Washington, DC, turi saugoti nuo Irano ir Šiaurės Korėjos grėsmės.

JAV valstybės sekretorė Condoleezza Rice šią savaitę vyksta į Čekiją pasirašyti susitarimo dėl priešraketinio skydo radiolokatorių bazės išdėstymo šioje šalyje ir gali užsukti į kaimyninę Lenkiją pasirašyti dokumento, pagal kurį Lenkijoje būtų išdėstyta 10 raketų gaudytuvų, sako JAV pareigūnai.

Jungtinės Valstijos priešraketinio skydo dalis centrinėje Europoje nori išdėstyti iki 2011–2013 metų, tačiau nerimaujama dėl jų poveikio santykiams su Rusija, kuri šiuos planus vadina grėsme savo saugumui.

### Mongolijos politinio sąmyšio pabaigos kol kas nematyti

Ulan Batoras, liepos 6 d. („Reuters“ – BNS) – Mongolijoje baigus gauti nepaprastajai padėčiai, vėl rodomos privačios televizijos laidos, pardavinėjamas alkoholis ir veikia restoranai, tačiau ir praėjus savaitei po ginčijamų rinkimų šalies politinės problemos vis dar toli gražu nėra išspręstos.

Premjeras Sandžagyn Bajar paragino piliečius vengti praėjusios savaitės riaušių pasikartojimo. Per tas riaušes, kurias sukėlė įtarimai dėl rinkimų rezultatų klastojimo, buvo padegta premjero Mongolijos liaudies revoliucinės partijos (MLRP) būstinė. Dėl jų keturioms dienoms buvo paskelbta nepaprastoji padėtis.

Negalutiniai rezultatai rodo, kad

MLRP gavo aiškią daugumą parlamente, bet opozicinė Demokratų partija ir kelios mažesnės partijos ginčija šiuos rezultatus ir reikalauja persikaupti balsus ir galbūt surengti pakartotinius rinkimus kai kuriuose rajonuose.

Dėl šio politinio neaiškumo užtruks vyriausybės, kuri turėtų priimti susitarimus dėl didžiulio šalies naudingųjų iškasenų turto naudojimo ir kovoti su dvizenkle infliacija, sudarymas.

Praėjusi savaitė buvo išbandymas šiai jaunai centrinės Azijos demokratijai, kuri 1990 m. atsikratė sovietų įtakos ir kurios gyventojus nustebino antradienio riaušės, pareikalavusios penkių žmonių gyvybių.

### EUROPA

#### VIENA

Austrijos valdančiajai koalicijai priklausančios konservatorių partijos vadovas pirmadienį paragino surengti pirmalaikius parlamento rinkimus ir sakė, kad jo partija nebegali dirbti su kancleriu Alfred Gusenbauer socialdemokratais. Vicekancleris Wilhelm Molterer sakė, kad socialdemokratai nebesilaiko vyriausybės nuostatų, pirmiausia – ragindami surengti referendumą dėl būsimų Europos Sąjungos (ES) sutarčių pakeitimų, kuriuos konservatoriai vadina populistiniais. W. Molterer sakė, kad jo Liaudies partija pirmalaikių rinkimų nori jau rugsėjį, ir paprašė socialdemokratų paremti bendrą pasiūlymą paleisti parlamentą.

#### LONDONAS

Londonas pirmadienį minėjo trečiasias mirtininkų išpuolių trijuose metropolitenos traukiniuose ir viename autobuse metines – sprogimų vietoje vyko iškilmės, kuriose dalyvavo išpuolių liudininkai ir žuvusiųjų artimieji. Per tuos sprogimus iš viso žuvo 56 žmonės, tarp jų – keturi sprogdintojai, kurie tada susprogdino savadarbius užtaisus. Tuos išpuolius išgyvenę žmonės ir žuvusiųjų artimieji aplankė tas metropolitenos stotis, kuriose įvyko sprogimai traukiniuose, ir aikštę, kur kiek vėliau sprogimas sumaitojo dviejų aukštų autobusą. Tie išpuoliai, kuriuos įvykdė keturi britų musulmonai, atkreipė dėmesį į šalyje kylančio ekstremizmo grėsmę ir nepritarimo Didžiosios Britanijos politikai Irake ir Afganistane dydį Britanijos musulmonų bendruomenėje, kurią sudaro 1,6 mln. žmonių.

#### GALIS

Abchazijos prezidentas Sergej Bagapš nusprendė dėl pastarųjų teroro išpuolių nepripažintos respublikos teritorijoje nutraukti visus ryšius su Gruzija. Tai pareiškė S. Bagapš pasibaigus pasitarimui, kurį jis surengė šio nuo Gruzijos atsiskyrusio regiono Galio rajone. „Teroro išpuo-

liai Gagroje, Suchumyje ir Galyje – vienos grandinės grandys, ir mes negalime nereaguoti į tai“, – pabrėžė jis. S. Bagapš taip pat pranešė, kad priimtas sprendimas „sustiprinti Abchazijos ir Gruzijos sieną“. Per sekundienį vakare nugriaudėjusį sprogimą kavinėje Galio mieste, esančiame netoli Gruzijos ir Abchazijos sienos, žuvo keturi žmonės, tarp jų – vietos saugumo vadovas ir vertėjas iš Jungtinių Tautų (JT) misijos, nurodė pareigūnai.

#### SEVASTOPOLIS

Branduoliniai ginklai išvežti iš Ukrainos, pareiškė šalies gynybos ministras Jurij Jechanurov. Pasak ministro, Ukraina „iš to galėjo turėti naudos“. ...Tarpautinei visuomenei išskyla šiokių tokių klausimų, ir mes kaskart atsakome į klausimus dėl vieno Sevastopolio instituto. Mokslo tikslams turime mažyčių atsargų, bet tai – ne užtaisai“, – pabrėžė J. Jechanurov. 1991 m. Ukrainai paskelbus nepriklausomybę buvo suderintas branduolinių ginklų išgabenimo iš Ukrainos grafikas, kurį pasirašė ir Rusija bei JAV.

### AZIJA

#### KABULAS

Per pirmadienį įvykdytą mirtininko išpuolį prie Indijos ambasados Afganistano sostinėje Kabule žuvo daugiau kaip 40 žmonių, kurių daugelis buvo civiliai gyventojai, laukę vizų, sakė Vidaus reikalų ministerijos atstovas. Tai daugiausiai žmonių aukų pareikalavęs bombos sprogimas Kabule nuo pat Talibano nuvertimo 2001 metų pabaigoje.

### ARTIMIEJI RYTAI

#### BAGDADAS

Irako premjeras Nuri al Maliki pirmadienį išskėlė galimybę per derybas su JAV dėl naujo saugumo susitarimo numatyti amerikiečių pajėgų išvedimo grafiką. Premjero sekretoriato pareiškime sakoma, kad būtų galima pasiekti memorandumą dėl „užsienio pajėgų išvykimo“ iš Irako arba jų išvedimo grafiko. „Visais atvejais bet kokio susitarimo pamatas bus pagarba visiškam Irako suverenitetui“, – sakė N. al Maliki.

**ATLANTIC Express Corp.** 1-800-775-SEND  
www.atlanticexpresscorp.com

**Ocean Freight**  
Krovinių gabenimas laivu į visas pasaulio šalis.

**Auto Export**  
Automobilių pirkimas bei siuntimas į visas pasaulio šalis.

**Small Packages**  
Smulkių siuntinių siuntimas bei pristatymas į namus Lietuvoje, Latvijoje, Estijoje, Baltarusijoje bei Ukrainoje.

**Air Freight**  
Krovinių gabenimas lėktuvu į visas pasaulio šalis.

**Trucking**  
Krovinių parvežimas visoje Amerikoje.

8801 78th Ave Bridgeview, IL 60455 Tel. 1 708-599-9680  
Fax. 1 708-599-9682 Tel. 1 800-775-7363





# KOVOK!

## IANINA JALINSKAITĖ-KLUONIENĖ

Nr. 3

1945 m. įsijungiau į Jono Venskiaus vadovaujamą būrį – tapau ryšininke. Šį sprendimą priėmiau be jokių svyravimų – jaunystė ir gyvybė man, kaip ir daugeliui, pasirinkusių kovos kelią, nebuvo pats brangiausias turtas... Tikėjome, kad žūtūtinė kova reikalinga ir negalėjome pasilikti nuošalyje.

Neilgai teko veikti Jono Venskiaus būryje – einanti pas partizanus dėl ryšio palaikymo pastebėję raiti sribai vadą nušovė. Partizanai jo labai gailėjo. Jam žuvus būriui vadovauti buvo paskirtas Leonas Gžimaila-Dziadas iš Gintarų k. Jam vadovaujant būrys pakriko, vadas nesugebėjo palaikyti drausmės. Tuo pasiūdojo provokatorius Antanas Andriūnas iš Jakutiškių k. ir susekė partizanų stovyklą. Puolimo metu, įspėjus sargybai, partizanai spėjo išbėgti. Žuvo sargybiniai ir vieną persautą paėmė gyvą, o Antanas Mučinskas-Ginutis, grįždamas pas draugus iš užduoties ar namų, pakliuvo rusams ir žuvo. Po kurio laiko partizanai už tą užpuolimą atsirevanšavo: apšaudė kareivių sunkvežimį, važiuosį pro Viliukų mišką. Stribai atsikeršydami sudegino keturias partizanų šeimų sodybas – tris Jakutiškių kaime ir vieną Diržiuose.

1946 m. balandžio mėn. buvo suformuotas naujas būrys, kuriam vadovauti Vyčio apygardos vadas Danielius Vaitelis-Briedis paskyrė Benediktą Narkevičių – Algį iš Šiliūnų k., Siesikų vls., Ukmergės aps. Jis buvo kilnios dvasios, sumanus ir drąsus vadas ir malonus, draugiškas žmogus. Kaip ryšininkei su Algiu ilgiausiai teko bendrauti. Jis dažnai su savo būrio partizanais lankydavosi mūsų namuose. Niekada nemačiau jų išgėrusių ar piktų, negirdėjau skundų dėl sunkios dalios. Tik labai nuvargę krisdavo skersai lovos ar kokiam ramiam kampelyje ir ilsėdavos valandėlę kitą namų šilumoj. Po nesėkmingų žygių ar draugų netekčių tyliai, liūdnai dainuodavo. Daina išsakydavo viską. O maldos, sklidusios iš jaunų vyrų širdžių, graudino iki sielos gelmių!

Šviesesnė valandėlėm traukdavo dainas iš visos širdies. Nuo jų galybės, rodės, kilnojosi ne tik lubos, bet ir dangaus skliautai...

Miela buvo bendrauti ir su Algio sužadėtine ryšininke mokytoja Marija Kinertaite. Ji visa širdim ir siela buvo atsidavusi rezistencinei kovai. Ne vienas sužeistas partizanas laukdavo jos kvalifikuotos pagalbos, nes ji buvo ir medicinos sesuo. Kiek dienų ir naktų jai teko bunkeriuose slaugyti sužeistus brolius? Rizikavo ir tie žmonės, kurių sodybose buvo slėptuvės. Šalia mūsų kaimo, Žardetiškiuose, netoli raisto, Elenos Vasiliauskaitės namuose partizanai turėjo įsirengtą bunkerį. Sužeisti ar susirgę ten rasdavo prieglobstį ir paramą. Elena ir jos artimieji dėl to turėjo daug rūpesčių, bet niekada nesiskundė. Kadangi sunku buvo gauti tvarstomosios medžiagos, Elena skalbė ir lygino tvarščius ir teikė visokeriopą pagalbą, nes jautė atsakomybę ir šventą pareigą padėti kovotojams.

Negaliu neprisiminti Marijos ir Benedikto meilės. Jų širdis užvaldė gražiausi jausmai ir, nepaisant žiau-

rios tikrovės, jaunystė nugalėjo. Jie puoselėjo viltis bendrai ateičiai – troško mylėti, aukotis, drauge kovoti už Tėvynės laisvę ir kilnius idealus. Tikėjosi Dangaus palaimos jų svajonėms ir siekiams. Deja! Vos mėnesiui prabėgus nuo sutuoktvių dienos, žuvo Benediktas.

### Klasės ir kovos draugai

...Neverkit, pušys, qžuolai

*pušyne, –*  
*Mes parnešim laisvę, nors daug*  
*mūsų negriš.*  
*Lietuvos šalelė, laisvės pasiilgus,*  
*Kaip baltas žiedas saulėje pražys.*  
(„Sušaudytos dainos“)

Apygardos vadui Danieliui Vaiteiui-Briedžiui jaučiau didelę pagarbą. Būrio vadas Algis ir visi partizanai taip pat labai jį gerbė ir vertino už drausmę, reiklumą, tiesumą. Jo kovos metodai ir puiki orientacija kautynių metu dažnai išgelbėdavo partizanus ir atnešdavo daug nuostolių priešams. Kai Algis pasakydavo apie Vaitelio numatytą užduotį, širdis svirpėdavo – ne iš baimės, o iš džiaugsmo, kad esu reikalinga. Manau, šis jausmas pažįstamas visiems, kurie buvo įsitraukę į šį pavojingą, bet labai reikalingą darbą.

Pranas Kecioris vadovavo Vadoklių būriui. Su žiniomis tekdavo keliauti pas jį į Lėno miškus. Kartą, gavusi eilinį pavedimą, nuėjau pas Keciorį. Sutartoje miško vietoje pasitiko jis ir dar du partizanus. Pasiveikino kariškai ir, kaip visada, šypsodamiesi klausėsi manęs. Besikalbant, regis, visai netoliese pasigirdo šūviai. Kecioris skubiai atsisveikinęs liepė man bėgti nurodyta kryptimi. Laimingai pasiekiau kaimą. Nebeprišimenu, kas žuvo šiame susišaudyme, tik žinau, kad Kecioris tąsyk liko gyvas.

Keciorio būryje buvo ir mano klasės draugas Boleslovas Eglinskas-Saulius. Klasėje jį vadinome filosofu, nes jis bet kokia tema galėjo kalbėti ilgai ir ramiai, turėjo daug gražių idėjų. Gavęs šaukimą į rusų kariuomenę, pasitraukė į mišką. Pasirinko partizano kelią, nors nebuvo „buožė“ – tėvai buvo bežemiai ir labai dori žmonės. Partizanaudamas Saulius kartais atėdavo į mūsų kraštą, mudu susirašinėjome. Ne, tai nebuvo meilės laišukai. Jis buvo nusprendęs – kol partizanas, meilės dainų mergaitėms nedainuos. Jo gilios ir prasmingos mintys teikė drąsos, pasitikėjimo man ir kitiems draugams. Jis žuvo 1946 m. liepos mėn. kartu su būrio vadu Kecioriu Tujėnų miške. Saulius susisprogdino, matydamas, kad nebėra vilties išsigelbėti. Brolis jo žuvimo vietoje rado du pirštus... Sauliaus mama man perdavė keletą kruvinų laiškų skiautelių... Buvo baisu ir be galo skaudu.

Kitas klasės draugas – Petras Pociūnas-Rimantas partizanavo Algio būryje. Nors ir skirtinguose būriuose, Rimantas su Sauliumi buvo geriausi draugai. Rimantas buvo romantikas ir svajotojas. Skirtingai negu Saulius, jis nemėgino atsispirti ir meilei, o kartais elgdavosi ir visiškai lengvabūdiškai. Tuomet gaudavo pylos nuo draugo. **Bus daugiau.**

## Akių ligos

**ARAS ŽLIOBA, M.D.**  
**AKIŲ LIGOS – CHIRURGIJA**  
219 N. Hammes Avenue  
Joliet, IL 60435  
Tel. 815-741-3220

**DR. ŽIBUTĖ ZAPARACKAS**  
**DR. PAUL KNEPPER**  
Akių ligos – chirurgija  
150 E. Huron, Suite 1000  
Chicago, IL 60611  
Valandos pagal susitarimą  
Tel. 312-337-1285

## Dantų gydytojai

**EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.**  
**DANTŲ GYDYTOJAS**  
Lietuviams sutarklys dantis už prieinamą kainą.  
Susitarimui kalbėti angliškai arba lietuviškai.  
4647 W. 103 St., Oak Lawn, IL  
55 E. Washington, Suite 2401,  
Chicago, IL  
Tel. 708-422-8260.

## SKAUSMO GYDYMAS

**DR. RENATA VARIAKOJYTĖ**  
**SKAUSMO GYDYMO SPECIALISTĖ**  
7600 W. College Drive  
Palos Heights, IL 60463  
Tel. 708-361-5550  
Nugaros, kaklo, galvos, sąnarių  
bei kitų skausmų gydymas

**DR. JOVITA KERELIS**  
**DANTŲ GYDYTOJA**  
9525 S.79 th Ave., Hickory Hills, IL  
Tel. (708) 598-8101  
Valandos pagal susitarimą

## Širdies ir kraujagyslių ligos

**VIDAS J. NEMICKAS, M.D.**  
**KARDIOLOGAS – ŠIRDIES LIGOS**  
7722 S. Kedzie Ave.  
Chicago, IL 60652  
Kab. tel. 773-471-3300

## Vidaus ligos

**EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.**  
**VIDAUS LIGŲ GYDYTOJAS**  
Kalbame lietuviškai  
6918 W. Archer Ave. Sts. 5 ir 6  
Chicago, IL 60638  
Tel. 773-229-9965  
Valandos pagal susitarimą

**SKELBIMŲ SKYRIAUS**  
TEL. 773-585-9500

## Olimpiečių maistą ragaus baltosios pelės

Kuo mažiau laiko lieka iki 2008 metų Olimpiados Pekine, tuo stipresni specialiujų tarnybų nuogaustavimai dėl galimų teroristinių išpuolių žaidynių metu.

Žiniasklaidoje pasirodė pranešimų, jog Pekino olimpiečius nuo nekokybiškų produktų ir nuodų saugos baltosios pelės, kurios parą prieš maisto gaminimą ragaus visų produktų (apsinuodijimo reakcijos graužikams pasireiškia ne vėliau kaip po 17 valandų)

Interpolo duomenimis, piktadariai gali mėginti išplatinti kurį nors mirtinai pavojingą virusą. Tarptautinės policininkų organizacijos generalinis sekretorius Ronald Noubteigis, kad tokio pobūdžio teroristinis išpuolis nereikalauja specialaus pasirėngimo, didelių lėšų, šiuolaikiškai aprūpintos laboratorijos. Išpurkšti užkratą perpildytame stadione pakanka prietaiso, nekeliančio jokio įtaramo.

Biologinio ginklo panaudojimo grėsmę Pekino olimpiadoje patvirtina ne tik Interpolas. Neseniai Indonezijos policija suėmė kelis teroristinės organizacijos narius, susijusius su „al-Qaeda“. Vieno suimtojo bute sekliai rado išsamius stadionų ir sporto įrenginių Kinijos sostinėje brėžinius. Rasta taip pat veiklos instrukcija, kurioje nurodoma, kaip veiksmingiausiai paskleisti dujas ir biologinį

ginklą.

Tuo tarpu Pekino olimpiados organizatoriai įsitikinę, jog jokių išpuolių nebus, nors pripažįsta, kad visko numatyti neįmanoma. Saugumui aprūpinti skirta 300 mln. JAV dolerių, tai yra penktadalis viso Olimpiados biudžeto.

Terorizmas – ne vienintelė Pekino olimpinė žaidynių grėsmė. Be blogos ekologinės situacijos Kinijos sostinėje, Tarptautinio olimpinio komiteto specialistų nerimą kelia higienos problemos ir blogos produktų saugojimo sąlygos šioje šalyje. Čia apsinuodijimai maistu užima viena pirmųjų vietų tarp ekstremalių įvykių. Žiniasklaidoje pasirodė pranešimų, jog olimpiečius nuo nekokybiškų produktų ir nuodų saugos baltosios pelės, kurios parą prieš maisto gaminimą ragaus visų produktų (apsinuodijimo reakcijos graužikams pasireiškia ne vėliau kaip po 17 valandų). Didelis dėmesys bus skirtas Olimpino kaimelio virtuvėms – jas saugos visą parą, o kad su produktais nieko neatsitiktų pristatymo metu, visose automobiliuose bus įrengta navigacinė sistema, o vairuotojai be ypatingo leidimo neturės teisės išlipti iš mašinos kabinos.

Saugumui užtikrinti visi būdai tinkami, juk geriau apsitrausti, negu po to ieškoti kaltų.

**bernardinai.lt**



Lietuvos Respublikos sportininkai džiaugiasi olimpiniu apranga.

# Geras mokytojas visą laiką mokosi

*Kasmet Dainavoje kartu su Mokytojų tobulinimosi kursai veikia Kalbos kursai norintiems išmokyti lietuviškai arba patobulinti lietuvių kalbą. Į juos atvyksta žmonės su įvairiausiais likimais. Šį kartą kursuose dalyvavo daug nematytų žmonių. Tarp jų – Edmundas ir Charlotte (Kazimiera) Adomaičiai. Pakalbinau daug metų mokyklai atidavusią Charlotte Adomaitienę.*

## – Kas Jus atvedė į Dainavą, kaip Jūs ją suradote?

– Dar būdamas vaiku prieš daugelį metų čia stovyklavo mano vyras. Tad jis tą stovyklą žinojo. Aš pati keletą kartų skaičiau apie čia vykstančius kalbos kursus. Tačiau tik žinojau apie juos, niekada nekilo noras į juos važiuoti. O šiemet panorau čia atvažiuoti ir aš apie tai pasakiau savo vyrui. Jis apsidžiaugė ir iš karto sutiko. Tad ir atvažiavome.

## – Prisistatykite. Kas Jūs, kas Jūsų vyras?

– Mano vardas Charlotte Pavilonytė-Adomaitis, lietuviškai Kazimiera (taip esu krikštyta). Gimiau Brooklyn, visa vaikystė prabėgo New York apylinkėse. 30 metų dėščiau anglų kalbą New York mokyklose, 4 paskutiniuosius savo darbo metus buvau mokyklos direktoriaus pavaduotoja. Dar ketverius metus buvau pavaduojanti mokytoja New York mokyklose. Dabar aš jau pensininkė, nuo 2002 m.

Vyras Edmundas dabar taip pat jau pensininkas. Jis dirbo pašte prižiūrėtoju. Aš dirbau 30 metų ir jis išdirbo pašte, manau, 30 metų, po to nutarėme išeiti į pensiją. Užauginame 4 vaikus: Mark Vyta, Lora Gintė, Alisa Dainą ir Samanta Eglę. Vairai daugiau supranta lietuviškai nei kalba, jie daugiausia žino tuos žodžius, kuriuos vartoja namuose. Visi vasaromis dalyvaudavo Neringos stovyklose ir baigė Maironio lituanistinę mokyklą, New York, tačiau mokėsi lietuviškai besimokančiųjų klasėje, nes jų lietuvių kalba nebuvo gera.

## – Mane domina Jūsų dalyvavimas A.P.P.L.E. programoje. Kada Jūs išitraukėte į šios programos veiklą?

– Aš įsijungiau antrais programos metais. Dirbau dvejus metus. Du kartus buvau Lietuvoje su šia programa. Tai nebuvo mano pirmas važiavimas į Lietuvą, aš jau buvau buvusi prieš tai ir lankiausi po to.

## – Koks buvo Jūsų išpūdis, kai pirmą kartą susitikote su Lietuvos mokytojais?

– Man buvo labai įdomu, kad mokytojai labai norėjo susitikti su mokytojais iš Amerikos, labai norėjo lankyti mūsų vedamus seminarus. Daugiausia mokytojų buvo moterys, nors buvo ir keletas vyrų. Mokytojai neturėjo daug pinigų, juos siuntė mokyklos, bet ir toms mokykloms tai padaryti buvo sunku. Kai kas net turėjo pats prisidėti prie kursų lankymo. Kai baigėsi kursai, visi mokytojai sakė, kad tik daugiau tokių kursų būtų, klausinėjo, kada mes vėl atvyksime.

## – Kaip Jums pačiai atrodo, ar galima perkelti amerikietišką pedagogiką į Lietuvą?

– Tais laikais buvo viskas kitaip, labai sovietiška. Kai mes nuvykome į Lietuvą, pasikeitimai mokyklose tik buvo prasidėję. Kai kurie mokytojai žinojo, kad gali būti kitaip, tačiau daugelis tada skundėsi, kad mokyklų administracija, kurią daugiausia sudarė vyrai, neleidžia įvesti jokių naujovių. Mokytojos norėjo bandyti kažką naujo, tačiau direktoriai norėjo viską turėti savo rankose ir nelabai norėjo girdėti apie kažkokias permainas. Mokytojams buvo labai sunku. Apie tai mes daug kalbėdavomės seminaruose ir diskusijose. Man buvo lengviau kalbėti su mokytojais, kadangi aš kalbėjau lietuviškai, o daugelis tada atvažiavusių pagal A.P.P.L.E. programą kursų vedė su vertėjais. Gal todėl mano ir mokytojų

– Pagrindinis dalykas buvo atkreipti mokytojų dėmesį, kaip sudominti mokinius, kad jie norėtų mokytis, kaip skatinti juos tai daryti. Tuo metu Lietuvoje pagal rusišką programą buvo dirbama su visa klase. Mes Amerikoje daugiau dirbome su mokinių grupėmis. Vėsdama paskaitas kursuose dalyvavusias mokytojas suskirsčiau grupėmis ir taip mes dirbome. Kiekviena grupė gaudavo užduotį ir turėdavo ją išspręsti. Tai buvo tokie praktiniai užsiėmimai, kurie mokytojams labai patiko.

## – Ką dėstė kiti tos programos dėstytojai?

– Man sunku prisiminti, tačiau aš žinau, kad kiekvienas dėstytojas stengėsi parodyti tai, ką jis daro. Aš

kursai, dėstytojai galėjo pasirinkti dvi savaites. Aš vėl buvau Šiauliuose, bet mokytojai kursuose jau buvo kiti. Man pačiai šie kursai buvo lengvesni, nes aš jau žinojau, ko mokytojoms reikia, žinojau ir pačių kursų sistemą.

## – Ar skiriasi Amerikos mokytojas nuo Lietuvos mokytojo?

– Nelabai. Nelabai. Ir Amerikoje, ir Lietuvoje geras mokytojas yra mokytojas, o mokinių būna įvairių tiek čia, tiek Lietuvoje – ir nenorinčių mokytis, ir gerų. Mokytojo pareiga juos visus išmokyti, sugalvoti, kaip tuos mokinius įtraukti į mokymosi procesą. Kiekvienas mokytojas mano, kad jo klaida, jog jis negali mokinio „pasiekti“ ir visada ieško, ką jis gali padaryti, kad tą mokinį „pasiektų“. Man atrodo Lietuva yra apsišvietęs kraštas, kur mokiniai nori mokytis ir siekti žinių. Tad nemanau, kad mokytojai skiriasi. Nėra vienodų mokinių, geras mokytojas turi pažinti jų skirtumus. Mokytojo misija ir yra įdiegti mokiniui supratimą, kad reikia mokytis ir išmokyti taip, kad jis gerai išlaikytų baigiamuosius egzaminus.

Kai kalbi su mokiniu apie jo gyvenimą ir kai mokinys supranta, kad Tau įdomus jo gyvenimas, kad Tu jį jauti, įvertini, tada jis tampa geriausiu mokiniu. Kai daug dirbi su mokiniu asmeniškai, tai labai palengvina mokytojo darbą.

## – Ar Jus pakvietė dalyvauti šioje programoje, ar pati pasiūlėte?

– Aš pasisiūliau pati. Žinojau, kad tokie kursai Lietuvos mokytojams rengiami, susisiečiau su programos organizatoriais, užpildžiau prašymą, kuriame nurodžiau, ką aš galėčiau dėstyti, kas, mano manymu, būtų įdomu Lietuvos mokytojams ir gavau pakvietimą.

## – Ar dar palaikote ryšį su A.P.P.L.E.?

– Ne.

## – Kodėl nebedalyvaujate šioje programoje?

– Atrodo, padariau, ką galėjau ir norėjau. Nutariau ieškoti kitų išpūdių. Aš gavau stipendiją važiuoti į Pakistaną, kur galėjau susipažinti su tos šalies švietimo programa. Ten praleidau dvi savaites. Kartu su kitais 16 mokytojų važinėjome po Pakistano mokyklas. Po to visi dalyviai turėjo parašyti savo išpūdius, savo pasiūlymus ir ataskaitą apie buvusią kelionę.

## – Kodėl pasirinkote šią šalį?

– Aš labai domėjausi Pakistano mergaičių mokymusi, mat Brooklyn gimnazijoje dėščiau iševiams iš Pakistano, turėjau daug mokinių mergaičių. Man būdavo per egzaminus sunku jas pažinti, kadangi matydavau tik jų akis, tad turėdavau įsiminti kiekvienos balsą, kad žinočiau, jog ne viena ir ta pati atsakinėja už visas kitas mokines (juokiasi). Mergaitės, kurias aš mokiau, buvo labai rimtos, jų tėvai taip pat – ramūs, draugiški, taikūs. Tuo tarpu Pakistano politikai man pasirodė labai pikti. Negalėjau suprasti, kaip čia gali būti – toks skirtumas tarp žmonių. Tas mane sudomino, ir aš nutariau nuvažiuoti į Pa-



Charlotte Kazimiera ir Edmundas Adomaičiai Dainavos stovykloje. Laimos Apanavičienės nuotr.

pokalbiai buvo atviresni. Mokytojai manęs klausinėjo, kaip Amerikoje mokytojas bendrauja su mokyklų direktoriais, kaip laisvai mokytojas gali pamokose taikyti naujoves, kiek mokyklos administracija „kišasi“ į mokymo procesą ir t.t.

## – Tad mokytojams rūpėjo ne tik pedagoginiai ir mokymo dalykai?

– Jeigu geras mokytojas, jis pats jaučia, kaip dėstyti savo dalyką. Lietuvos mokytojai man pasirodė labai gabūs, žinantys savo darbą, ieškančys. Tad jiems ir rūpėjo, ką daryti, kad administracija leistų laisviau dirbti, neprieštarautų naujovėms. Kitas opus klausimas mokytojams buvo knygos ir mokymo priemonės. Jie visi prašė: knygų, knygų...

## – Ar teko lankytis kokioje nors pamokoje, o gal mokytojos rodė parodomąją pamoką, ar tai buvo tik Jūsų paskaitos Lietuvos mokytojams?

– Tai buvo tik mano paskaitos jiems. Aš nebuvau jų pamokose.

## – Ar teko susipažinti su Lietuvos švietimo sistema?

– Ne. Neteko. Mano visas susipažinimas su Lietuvos švietimu buvo tik per A.P.P.L.E. programą.

## – Kokias paskaitas Jūs skaitėte kursuose?

– taip pat vežiausi nemažai medžiagos (kiek galėjau lėktuvu vežtis), kuria bandžiau pasidalyti su Lietuvos mokytojais. Dalijomės patirtimi, kaip pamoką padaryti vaizdingą, kaip sudominti mokinius.

Mokytojos labai mėgo dainuoti. Jos norėjo išmokyti dainą anglų kalba. Aš jas išmokiau amerikiečių liaudies dainą „On top of Old Smoky“, kurią kartu dainuodavome. Taip pat mokytojos labai mėgo poeziją, jos norėjo sužinoti ir apie amerikiečių poetus, tad aš joms išverčiau keletą eilėraščių.

## – Kur vyko A.P.P.L.E. kursai?

– Pirmaisiais metais visi susitikome Vilniuje, mus globojo Lietuvos švietimo ir mokslo ministerijos pareigūnai – aprodė Vilnių, susipažinimo metu kiekvienas turėjome apie save papasakoti. Vėliau visi važiavome į Šiaulius, kur sutikome mokytojus, kuriems dėstėme. Paskaitos kasdien vyko vienoje Šiaulių vidurinėje mokykloje. Mums buvo paskirtos patalpos, kuriose mes savo grupei vedėme užsiėmimus. Kursai vyko visą savaitę. Buvo labai gražus užbaigimas, kuriame mano grupė dainavo angliškai, apdovanojo mus gėlėmis.

Po to važiavome į Klaipėdą. Ten kursai vyko stovykloje. Man tie kursai taip pat buvo įdomūs. Aš pamaciau kitus Lietuvos miestus ir mokytojus iš įvairių mokyklų.

Kitais metais, kad neprailgtų

A † A  
EDMUNDAS J. KAZRAGIS

Mūsų brolis mirė 2008 m. liepos 3 d.  
Gimė 1935 m. vasario 12 d. Lietuvoje. Gyveno Oak Lawn, IL.  
Nuliūdę liko: sesuo Adelė Krugler su vyru Al; sesuo Danė Adomaitienė; brolis Vytautas su žmona Dalia; daug dukterėčių ir sūnėnų bei kiti giminės Lietuvoje.

A. a. Edmundas buvo sūnus a. a. Leono ir a. a. Domicelės.  
Velionis buvo pašarvotas pirmadienį, liepos 7 d. nuo 9 v. r. iki 11 val. ryto Petkus Lemont laidojimo namuose, 12401 S. Archer Ave. (arti Derby Rd.), Lemont, IL. Religinės apeigos įvyko 11 val. ryto. Po apeigų a. a. Edmundas buvo palaidotas Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse.

Laidot. direkt. Donald M. Petkus, tel. 800-994-7600 arba  
www.petkusfuneralhomes.com

A † A  
ELENAI DOVILIENEI

mirus, nuoširdžiai užjaučiame mokyklos direktorę JŪRATĘ ir jos vyrą BRUNONĄ DOVILUS bei jų artimuosius.

*Čikagos lituanistinės mokyklos  
mokytojai ir tėvų komitetas*

A † A  
ELENAI DOVILIENEI

mirus, sunkią netekties valandą nuoširdžiai užjaučiame jos sūnų BRUNONĄ, jo žmoną JŪRATĘ, anūkes RASĄ ir LINĄ

*Laima ir Albertas Apanavičiai*

kistaną sužinoti, kas tas tikras islamas – ar piktas, žiaurus, ar taikus ir geras. Nutariau iš arčiau susipažinti su ten veikiančia švietimo programa. Prieš išvažiuojant aš daug skaičiau, domėjausi Pakistano sistema ir grįžusi aprašiau savo išpūdžius.

Kitas mano darbas buvo susipažinimas su Amerikos indėnų pažiūromis į mokslą. Tad, atsiradus kitiems projektams, nebegalėjau dalyvauti A.P.P.L.E. programoje.

**– Ar Pakistane lankėte pamokas mokyklose, ar tik susitikote su Pakistano švietimo pareigūnais?**

– Susitikom su švietimo valdžia. Jie mums parodė mokyklas, mes galėjome sėdėti pamokose, klausyti ir stebėti kai kurias pamokas. Galėjome klausyti, su kokiomis problemomis susiduria jų mokyklos mokytojai ir mokiniai. Pakistane yra 5 provincijos, ir mes lankėmes visų provincijų mokyklose. Kiekvienoje provincijoje taip pat vyko susitikimai su provincijų švietimo valdžios atstovais, su mokytojais, su bažnyčių atstovais, su politikais.

**– Lietuvoje esate buvusi ne tik kaip A.P.P.L.E. atstovė. Ar Jūs lankėtės kaip turistė, ar važiauvote susitikti su giminėmis?**

– Pirmą kartą buvau 1964 metais. Tada buvo baisus laikas. Lietuvoje viskas atrodė rusiška, be to, mes skridome per Maskvą. Kai Maskvoje įsėdau į lėktuvą, skrendantį į Vilnių, ten pirmą kartą išgirdau kalbant lietuviškai. Pilnas lėktuvas buvo lietuviškai kalbančių žmonių. Kažkaip visi lėktuve sužinojo, kad aš iš Amerikos, visi norėjo pasikalbėti, apspito mane, tad stiuardesei reikėjo visus prašyti sėstis į savo vietas, kad lėktuvas nenusvirtų į vieną pusę (juokiasi). Tai man padarė labai didelį išpūdį.

Kitas gražus išpūdis buvo, kai mane oro uoste pasitiko su gėlėmis. Labai susijaudinau.

Antrą kartą lankiausi 1985 metais. Atgavus Lietuvai nepriklausomybę, kaip sakiau, lankiausi 2 kartus su A.P.P.L.E. programa, o 1996 metais metais į Lietuvą važiauvau su mama.

Lietuva labai pasikeitusi, pašviesėjusi, net parduotuvės nebe tokios tamsios, vitrinose švyti. Gatvėse žmonės taip pat atviresni.

**– Ruošiatės vėl važiuoti į Lietuvą, tad leiskit palinkėti Jums sėkmingos kelionės ir aciu už pokalbį.**

Kalbino Laima Apanavičienė

A † A  
ELENA DOVILIENĖ  
GRIGALAUŠKAITĖ

Mirė 2008 m. liepos 3 d. Wheaton, IL.  
Gyveno Hillside, IL.  
Nuliūdę liko: sūnus Brunonas su žmona Jūrate; anūakai Rasa ir Linas bei kiti giminės.

Velionė priklausė daugeliui organizacijų.  
A. a. Elena pašarvota pirmadienį, liepos 7 d. nuo 3 v. p. iki 8 val. vakaro Petkus Lemont laidojimo namuose, 12401 S. Archer Ave. (arti Derby Rd.), Lemont, IL.

Laidotuvės įvyks antradienį, liepos 8 d. Petkus Lemont laidojimo namuose. Šv. Mišios aukojamos 10 val. ryto Pal. Jurgio Matulaičio misijos bažnyčioje. Po šv. Mišių velionė bus palaidota Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse.

Vietoje gėlių prašom aukoti Lietuvos Dukterų draugijai.

**Liūdinti šeima**

Laidot. direkt. Donald M. Petkus, tel. 800-994-7600 arba  
www.petkusfuneralhomes.com

**Brazilijoje mirė  
„dėdė Juozas“ –  
kun. Juozas Šeškevičius**

„Dėdė Juozas“ mirė San Paulo, Brazilijoje, liepos 4 d. vyskupijos kunigų globos namuose. Nuo studentavimo dienų Vokietijoje vadinamas „dėdė Juozu“, toks ir liko 1953 m. Romoje išventintas kunigu. Gimęs 1921 m. Marijampolės apskr., visą gyvenimą dalyvavo ir vadovavo ateitininkų veikloje, ugdyme, valdybose.

Jaunas kunigas atplaukė į Braziliją dirbti Šv. Juozapo lietuvių parapijoje San Paulo. Atgaivino ateitininkus, puoselėjo teatrus, jaunimo bei vaikų veiklą, būrė suaugusius savanoriškai tarnybai su jaunimu ir parapijoje. Tuo pačiu metu mokytoja vo San Paulo arkivyskupijos mažojoje seminarijoje San Roque miestelyje. Parapijoje rūpinosi lituanistiniu švietimu, rašė straipsnius ir platino spaudą.

1965–1970 m. klebonavo vietinėje užmiesčio kalnyno Cipo parapijoje, turinčioje keliolika koplyčių. Iš tikimais bendradarbiavo su lietuvių parapijomis bei veikla. 1971–1975 m. taip pat užmiestyje arkivyskupijos pavedimu steigė žemės ūkio bei amatų sodybą – institutą, kuris priglaudė keliasdešimt čiabuvių. Instituto ūkis parūpino dalį maisto, plytinė – statybai medžiagų. Nuo seno mokėdamas skaniai virti, visada priimdavo tikėtus ir netikėtus svečius.

Kai Brazilijos Lietuvių Bendruomenė ir Jaunimo sąjunga ieškojo sodybos stovykloms ir kitai veiklai, dėdė Juozas rūpinosi jos suradimu, nupirkimu ir įrengimu. Nuo 1975 m. iki beveik paskutiniųjų metų buvo pagrindinis „Lituanikos“ sodybos šeimininkas. Parapijos vardu pastatė seneliams namelius, kaimeliui koplyčią, užtvėnkė du prūdus, įtaisė baseiną, pastatė parapijos konferencijų ir svečių namus, laikė galvijus ir daržus. Be dėdės Juozo šios lietuviško gyvenimo ašies nebūtų. Stovyklavietė – gegužinių vietą, kone 60 šeimų vasarnamių plotą kun. Šeškevičius aprūpino lietuvišku kryžiumi, paminklu Sibiro tremtiniais, pelnams kapinaitėmis, apsodino medžiais, gėlėmis, pastogėmis.

Klebonaudamas turėjo jėgų užsiimti „Lituanikos“ darbais, kita veik-



**Beveik visą gyvenimą Brazilijoje dirbęs kun. Juozas Šeškevičius buvo tikras lietuvis patriotas.**

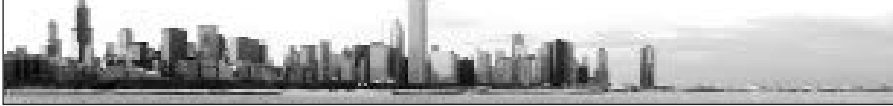
la, derinti ir organizuoti visokias programas, stovyklas. Rūpestingai ir sėkmingai bendravo su apylinkės kunigais, vietiniu pavyskupės ir didmiesčio arkivyskupu. Jo laidotuvių Mišioms liepos 5 d. vadovavo pats San Paulo arkivyskupas kardinolas Otilio.

Po klebonavimo vienerius metus pagyveno Lietuvoje. Nepailsdavo dirbdamas ir vairuodamas tik viena akimi tiek parapijoje, tiek „Lituanikoje“ ir kitur. Pastaruosius kelerius metus gyveno malonioje arkivyskupijos kunigų globos namuose, iki paskutiniųjų patarnaudamas ar dalyvau-damas lietuviškoje religinėje veikloje.

Prelato J. Šeškevičiaus pelenai bus palaidoti Lietuvoje. Brazilijoje liks jo atliktų darbų ir rūpestingos sielovados paveldas.

**Kun. Antanas Saulaitis, SJ**

## ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE



◆ **Norintys tapti Dariaus ir Girėno transatlantinio skrydžio 75-ųjų metų sukakties paminėjimo rėmėjais** galite skelbtis Dariaus ir Girėno žygdarbio jubiliejiniam leidinyje. Čekius rašyti „Lithuanian Youth Center“ vardu ir siųsti adresu: Dariaus – Girėno komitetas, 6434 S. Kedvale Ave., Chicago, IL 60629. Tel. pasiteiravimui: 773-627-2137; 708-945-1541; el. paštas: [algis3@prodigy.net](mailto:algis3@prodigy.net)

◆ **Rugpjūčio 4–8 dienomis** nuo 9:30 val. r. iki 12 val. p.p. vyks Ziono Lietuvių liuteronų bažnyčios ir vaikų darželio „Spindulėlis“ organizuojama Vaikų biblijos vasaros stovykla. Šių metų stovyklos tema – „Džiunglių nuotykių“. Žaidimų metu išmoksime kaip Dievas mus moko dalintis, mylėti, duoti, augti ir kaip Jį garbinti. Priimami vaikai nuo 3 iki 10 metų amžiaus. Telefonas pasiteiravimui ir registracijai: 708-422-1433. Mūsų adresas: 9000 S. Menard Ave., Oak Lawn, IL 60453.

◆ **Tęsiasi vaikučių registracija** į lietuvišką vaikų darželį „Spindulėlis“ naujiems mokslo metams. Priimame vaikus nuo 3 metų amžiaus. Atveskite – nesigailėsite! Telefonas pasiteiravimui ir registracijai 708-422-1433. Mūsų adresas: 9000 S. Menard Ave., Oak Lawn, IL 60453.

◆ **Šią vasarą, atsižvelgiant į tėvelių pageidavimus**, krepšinio klubas „Lituanica“ 7–18 metų vaikams siūlo dienos stovyklas PLC, bei fizinio parengimo stovyklas prie Michigan ežero. Stovyklų metu vaikai ne tik žais krepšinį, vyks į baseiną, žiūrės filmus, susitiks su įdomiais žmonėmis. Kiekvieną dieną vaikai turės fizinio parengimo ir krepšinio pagrindų tobulinimo treniruotes. Stovyklai vadovaus Panevėžio „Techo“ vyr. treneris Aurimas Matulevičius ir „Lituanica“ vyr. treneris Stepas Žilys. PLC vyksiančių stovyklų datos: liepos 22–31 dienomis. (išskyrus šeštadienį, sekmadienį) ir rugpjūčio 12–21 dienomis (išskyrus šeštadienį, sekmadienį). Kaina – 260 dol. Stovyklos prie Michigan ežero vyks: liepos 7–11 dienomis ir rugpjūčio 4–08 dienomis. Kaina – 240 dol. Išsamesnė informacija: tel. 630-915-2967 (Aurimas Matulevičius); 630-235-0264 (Stepas Žilys).

### IŠ ARTI IR TOLI ...

◆ **Jaunųjų ateitininkų stovykla** Dainavoje (Manchester, MI) vyks liepos 12–19 d.d. Moksleivių ateitininkų stovykla – vyks liepos 19–27 d.d. Daugiau informacijos galite rasti tinklalapyje: [www.mesmas.org](http://www.mesmas.org) arba Laima Aleksienė el.paštu: [laleksa@ameritech.net](mailto:laleksa@ameritech.net)

**KLAIDOS ATITAIŠYMAS.** „Draugo“ knygynėlyje („Draugas“, liepos 3 d., psl. 12), pristatant knygą apie Julijoną Būtėną įsivėlė klaida. Knygos kaina – 25 dol., o ne 20 dol, kaip skelbta. Atsiprašome skaitytojų.

## Dariaus ir Girėno transatlantinio skrydžio 75-ųjų metų minėjimo PROGRAMA

Liepos 13 d., sekmadienis

**12 val. p. p.** Švč. Mergelės Marijos Gimimo bažnyčioje, Marquette Park, šv. Mišios, skirtos Dariaus ir Girėno žygdarbiui atminti. Mišias koncelebruos kunigai: kleb. A. Markus, dr. K. Trimakas, J. Kelpšas, A. Gražulis, SJ

**Senovinių (antikvarinių) automobilių paradas**, skirtas Dariaus ir Girėno skrydžiui į Lietuvą atminti. Dalyvauja autentiškas automobilis su kuriuo Čikagoje važinėjo Darius ir Girėnas. Automobilių savininkai renkasi prie Marquette Park bažnyčios **11:30 val. r.** Pageidautina turėti trispalves lietuviškas vėliavėles.

Po pamaldų **automobilių paradas ir eisena pasuks „Lituanicos“ paminklo** Marquette Park link.

**Mitingas prie paminklo:** Lietuvos ir JAV himnus atliks dūdų orkestras „Gintaras“, dalyvaus lietuviškos organizacijos, JAV karo veteranai, kariškiai, valstybės pareigūnai, diplomatai. Vyks kariškas žuvusiųjų pagerbimas, gėlių, vainikų, vėliavų padėjimas.

Po minėjimo Jaunimo centre (5620 S. Claremont Ave., Chicago IL 60636) – draugiškas pabendravimas, vaisės, alus, karšti lietuviški užkandžiai, gros Algimanto Barnišio ansambelis.

Kviečiame prisijungti visus senovinių automobilių savininkus, šaulius, ramovėnus, ateitininkus, skautus, kitas lietuviškas organizacijas, visus, kam brangus Dariaus ir Girėno žygdarbio atminimas.

Norintys tapti rėmėjais galite skelbtis Dariaus ir Girėno žygdarbio jubiliejui skirtame leidinyje. Čekius rašyti „Lithuanian Youth Center“ vardu ir siųsti adresu: Dariaus–Girėno komitetas, 6434 S. Kedvale Ave., Chicago, IL 60629.

Tel. pasiteiravimui: 773-627-2137; 708-945-1541.  
el. paštas: [algis3@prodigy.net](mailto:algis3@prodigy.net)

## Dėmesio! Nuotraukų konkursas

Liepos 6 d. Los Angeles įvyko XIII Lietuvių tautinių šokių šventė. Į ją atvyko šokėjai ne tik iš JAV, bet ir iš Kanados bei Lietuvos. Atvyko į šventę ir gausūs būrys žiūrovų. „Draugo“ redakcija skelbia nuotraukų konkursą „Šokam šokimėjų“.

Nuotraukų lauksime iki š. m. rugsėjo 1 d. Siųsti: „Nuotraukų konkursui“, 4545 West 63rd Street, Chicago, IL 60629 arba jpg formatu (ne mažiau kaip 1000 px) el. paštu: [redakcija@draugas.org](mailto:redakcija@draugas.org); [dalia.cidzikaite@gmail.com](mailto:dalia.cidzikaite@gmail.com) arba [laimaa@hotmail.com](mailto:laimaa@hotmail.com)

## Dėmesio! Dėmesio! Dėmesio!

Dar yra vietų vasaros stovykloje Floridoje „Lietuviais norime mes būt!“

Stovyklavimo laikas: **2008 m. rugpjūčio 2–10 dienomis**

Vieta: išnuomota stovyklavietė O'Leno State Park, 410 SE Oleno Park Rd., High Springs, FL 32643.

Į stovyklą priimami 7 – 16 metų vaikai. Bendrausime lietuvių kalba.

Vaikų laukia lietuviškų dainų ir šokių vakarai prie laužo arba, esant blogam orui salėje – sportiniai ir kt. žaidimai, įdomios šventės, konkursai, talentų pasirodymai ir maudymasis stovyklos teritorijoje esančioje Santa Fe upėje.

Iš anksto susitarus, atvežusiems į stovyklą vaikus arba juos atsiimant, yra galimybė pernaktuoti nameliuose.

Taip pat kviečiame dirbti stovykloje vadovais, vadovų padėjėjais (nuo 17 m.) ir virtuvės darbuotojais. Personalo darbo laikas: rugpjūčio 1 – 11 d.

Stovyklą remia Tautinių mažumų ir išeivijos departamentas prie LR Vyriausybės. Tikimės, kad pagal pateiktą projektą parems ir Lietuvių Fondas.

Dėl smulkesnės informacijos ir registracijos rašykite e-pašto adresu: [ingaflorida@yahoo.com](mailto:ingaflorida@yahoo.com) arba skambinkite telefonu 239-573-4242 rytais iki 2 val. p.p. Ingai Balčiūnienei, taip pat [marcedanute@yahoo.com](mailto:marcedanute@yahoo.com) arba tel.: 239-265-4367 po 6 val. V. Danutei Balčiūnienei.

### IEŠKO GIMINIŲ ...



Anastasia Boubinas ir jos vyras Stasys Ciciura daugiau nei 50 metų gyveno adresu: 1401 47th Street, Chicago, IL. Prieš 3–5 metus pakeitė adresą. Labai prašau padėti surasti artimą giminaitę. Visus, žinančius ką nors apie Anastasią ir jos vyrą prašau skambinti tel.: 708-691-3010 (Antanas Kavaliauskas).

**Gražutė Sirutis**, gyvenanti **Santa Monica, CA**, pratęsė „Draugo“ prenumeratą dar metams ir kartu atsiuntė 50 dol. auką. Nuoširdžiai ačiū.

### „Draugo“ knygynėlyje

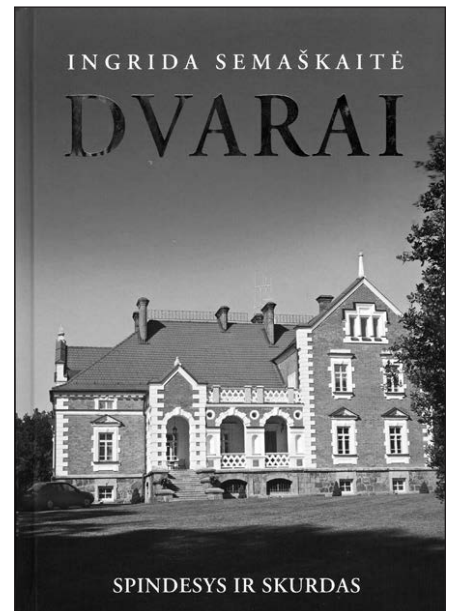
## „Dvarai. Spindesys ir skurdas“

„Draugo“ knygynėlyje – „Dvarai. Spindesys ir skurdas“ leidimas. Knygą išleido leidykla „Tėviškės trauka“, Vilniuje.

Knyga – kelionių vadovas po Lietuvos dvarus, atnaujintus ir nykstančius. Aprašymai sugrupuoti pagal apskritis. Apskričių skyriuose nurodoma, kokios savivaldybės teritorijoje yra objektas. Tiksliai jo vieta pažymėta atitinkamos apskrities žemėlapyje. Paieškai palengvinti pateikiamas abėcėlinis dvarų sąrašas. Aprašymai gausiai iliustruojami mūsų dienų spalvotomis ir archyvinėmis nuotraukomis.

Tai trečioji knygos „Lietuvos pilys ir dvarai“ laida, atnaujinta ir papildyta. Pirmojoje laidoje (2003 m.) buvo spausdinami 110 dvarų aprašymai, antroje (2005) – 158, trečiojoje – 212 dvarų aprašymai.

Ypač su gailėsčiu rašoma apie nykstančius dvarus. Kai kuriuos atsiėmė savininkai, o kiti nyksta, nesulaukdami pagalbos. Pateiksime ištrauką iš knygos tik apie vieną – Laukžemės dvaro sodybą. „Istoriniai šaltiniai teigia, kad XVII a. pabaigoje Laukžemės dvarą valdė Sapiegos, vėliau jis priklausė baronui Mirbachui, Medemui, kitiems didikams. 1902 m. dvarą įsigijęs baronas Štampelis pastatė rūmus. 1913 m. dvarą nusipirko ir žymus tuo laiku visuomenės žmogus prelatas Konstantinas



Olšauskas, tačiau po metų savo dalį perleido daktarui Ipolitui Stonkui. Minimoms didelėms dvarą slėgusį skolos...“

Daugiau skaitytojas pasiskaitys nusipirkęs knygą.

Knygos kaina – 52 dol. Ją galima įsigyti paštu, pridėdant 10,25 proc. mokesčių, užsisakant IL valstijoje. Persiuntimo kaina – 5 dol. Persiunčiant daugiau leidinių – už kiekvieną papildomą albumą – 2,5 dol. mokesčiai. Prieš užsisakant knygą, prašome paskambinti administracijai tel.: 773-585-9500.

Paruošė **L. A.**

„Draugo“ knygynėlio adresas: 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629  
Tel. pasiteiravimui: 773-585-9500